

# DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVII Vasaris — February 11, 1972 Nr.12

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

## PRIĖMĖ VLIKO ŠAMATĄ

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Tarybos posėdis įvyko š.m. vasario 4 d. New Yorke. Svarbiausias darbotvarkės klausimas buvo 1972 m. šamata. Vliko Valdyba buvo paruošusi šamatos projektą ir jį perdavusi Tarybos šamatos komisijai, kurią sudaro J. Pažemėnas — pirmininkas, L. Virbickas ir P. Dulevičius — nariai. Projektas prieš kelias dienas drauge su Vliko valdybos atstovais J. Audėnu ir J. Valaičiu buvo aptartas komisijos.

Vliko Taryba priėmė šamata be sunkumų. Bendroji išlaidų suma siekia \$54.760.00 (1971 m. buvo išleista \$50.870.00.) Šamata padidėjo, svarbiausia, dėdvių priežasčių: išlaidos numatomoms Vliko leidiniams nuo \$2283.14 padidėjo iki \$6.600.00, be to, patalpų nuomai skirta \$1.500.00 bei persikėlimo išlaidoms — \$300.00.

Vlikui devynerius metus nereikėjo samdyti atskiros patalpos, nes jis buvo įsikūręs Lietuvos Laisvės Komiteto Free Europe remiamo, patalpose. L.L. Komitetui teiktoji parama nuo š.m. sausio mėn. 1 d. nutraukta. Todėl Vlikui prieš š.m. gegužės 1 d. teks persikelti į naujas patalpas.

Šamata, atskirais skyriais, yra tokia: bendrajai veiklai (čia įeinai ir patalpų nuoma) numatyta \$7.760.00, leidiniams su Eltos biuleteniais numatyta \$24.300.00, ra-

dijams, su transliacijomis Lietuvai bei Sibiro lietuviams numatyta \$9.700.00, Brazinskių gelbėjimo fondui numatyta \$10.000.00, Tautos Fondui numatyta \$3.000.00.

Šamata priėmus vicepirmininką Juozas Audėnas Tarybos atstovus painformavo apie pastarojo pusantro mėnesio Vliko Valdybos veiklą.

Praėj. metų gruodžio 18 d. jis buvo Tarybą painformavęs apie Sovietų rengiamą JAV-sekilnojamą meno ir amatų parodą. Buvo paskelbta, kad eksponatai numatyti iš visų 15 respublikų atseit, ir iš Baltijos valstybių. Tarybai pritarus Valdyba savo raštais į tai atkreipė dėmesį Lietuvos Atstovo Washingtono J. Kajecko, ALT-bos bei JAV Liet. Bendruomenės Centro Valdybų.

JAV vyriausybei nepripažįstant Baltijos valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą, šių tautų eksponatai neturėtų būti leidžiami sovietams rodyti jų parodose. Todėl tose vietovėse kur sovietų meno paroda bus atidaryta, vietos gyventojai (lietuviai, latviai ir estai) turėtų rasti būdų atitinkamai reaguoti.

J. Audėnas priminė, kad Vliko Valdyba Vasario 16-sios proga paskelbė visiems lietuviams atšaukimą, gi kitas raštas, drauge su ALT-ba, bus skiriamas specialiai Amerikos lietuviams Lietuvos laisvinimo reikalams lėšų



## POLITIKOS SŪKURIAI

VIETNAMAS TARPARTINĖJE KOVOJE

Kaip jau minėjome, prezidentas Nixonas, atidengdamas savo kortas Vietnamo byloje, siekė visų pirma vidaus politikos tikslų — gauti savo politikai platesnį visuomenės pritarimą. Tokių tikslų labai sunkiai pasiekti rinkiminiais metais, kada opozicija siekia įrodyti, kad valdantis prezidentas yra visai netikęs. Taip atsitiko ir

telkimo ir aukų rinkimo reikalu. Vliko Valdyba paruošė pavyzdžius nutarimų kuriais gali pasinaudoti Vasario 16 minėjimų rengėjai. Tie pavyzdžiai išsiuntinėti į visus kraštus, kur rengiami minėjimai.

Tarybos posėdžiui pirmininkavo T. kun. Kornelijus Bučmys, OFM, Lietuvių Krikščionių Darbininkų Sąjungos atstovas, sekretorium buvo dr. Bronius Radzivanas, Lietuvių Fronto Bičiulių atstovas. (Elta)

### VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

dabar. Vyraujantis demokratų kandidatas senatorius Muskie iš pradžių pasirodė labai santūrus, tačiau vėliau pasidavė savo patarėjų įkalbinėjimui ir atmetė prezidento Nixono taikos planą anksčiau ... už komunistus! Jis pasisakė už mūsų jau minėtą Clifordo planą, kuris numatė JAV kariuomenės atitraukimą iki tam tikros datos už belaisvių paleidimą, paliekant Pietų Vietnamo režimui klausimą visai atviru. Tas planas faktinai mažai kuo skiriasi nuo demokratų daugumos vado sen. Mansfieldo jau seniau siūlomo nutarimo.

Senatoriaus Muskie pasisakymas tačiau iššaukė paties Valstybės Sekretoriaus W. Rogers kritiką, kas savo keliu sukėlė New York Times James Restono pasipiktinimą. Girdi, per paskutinius kelius dešimtmečius valstybės

Sekretoriai stengdavosi išsilaikyti nuo įsivėlimo į priešrinkiminę kovą, ko reikalaujamas to posto orumas. Taip pasiskaitęs Muskie irgi pasiskubino pareikšti neatsimenąs valstybės sekretoriaus įsivėlimo į priešrinkiminę kampaniją.

Muskie taip pat susilaukė kritikos ir iš savo paties partijos kolegų — konkurentų tarpo. Taip, pavyzdžiui, senatorius Jacksonas (Wash) pareiškė per ABC televizijos Issues and Answers programą:

"Mes, demokratai, galime pakenkti sau, būdami taip kritiški, kad nepaliekame prezidentui jokio šanso deryboms jam išvažiuojant į Pekiną".

"Mes turime palikti prezidentui šiek tiek laisvės (a little elbow room). Prezidentas reikalingas abiejų partijų paramos ką nors pasiekti".

Jacksonas toliau samprotavo, kad kritikuoti prezidentą reikia ir gali ma, tačiau Muskie parinktas tam laikas (timing) buvo negeras. Dar būsią tam pakankamai laiko vėliau.

Iš kitos pusės kitas kandidatas McCarthy per NBC programą Meet the Press pabrėžė, kad senatorius Muskie 1965-68 metais buvo Johnsono administracijos Vietnamo politikos šalininkas ir tik dabar prašęs už tai atleidimo, kurį jis negalįs gauti prieš tai nepadaręs atgalios.

Abu tokie pareiškimai padeda Nixonui, tačiau didesnės pagalbos jis susilaukė iš Šiaurės Vietnamo delegato Paryžiaus derybose Xuan Thuy, kuris CBS programoje Face the Nation aiškiai davė suprasti, kad negali būti palbos apie belaisvių paleidimą iki amerikiečiai pa-

**VIRŠUJE:** Clevelando miesto meras Ralph J. Perk, vasario 7 d. miesto rotušėje priėmė lietuvių delegaciją ir, dalyvaujant televizijos, radijo ir spaudos atstovams, kurie buvo susirinkę į spaudos konferenciją, pasirašė proklamaciją, skelbiant 1972 m. vasario 16 d. Lietuvos Nepriklausomybės diena Clevelando mieste. Ta proga trečiadienį, vasario 16 d. 10 val. ryto Public Square bus iškelta Lietuvos vėliava. Visi lietuviai maloniai kviečiami susirinkti prie vėliavos pakėlimo.

Šio priėmimo metu miesto rotušėje, atsidėkojant merui Ralph J. Perkui, už lietuviams rodomą palankumą, buvo įteikta knyga "Lithuania 700 Years" ir ALT Clevelando skyriaus pirm. inž. A. Pautienis tarė porą padėkos žodžių.

Nuotraukoje iš kairės: Dirvos red. V. Gedgaudas, LB Clevelando apylinkės pirm. J. Malskis, Dalia Kavaliūnaitė, laikanti rankoje mero įteiktą proklamaciją, meras Ralph J. Perk, ALT Clevelando skyriaus pirm. inž. A. Pautienis ir Tėvynės Garsų radijo programos direktorius J. Stempušis.

Tibor Gasparik nuotrauka

## Kratos ir suėmimai Lietuvoje ir Ukrainoje

"New York Times" korespondentas Maskvoje Hedrick Smith vasario 3 d. pranešė, kad Sovietų Rusijos kom. partijos Centro Komitetas paskelbęs įsaką sustabdyti pagrindinio leidinį "Dabartinių įvykių kroniką". Šis pagrindinio leidinys arba Samizdat leidžiamas ir plačiai krašte paplitęs dar nuo 1968 m. pradžios.

Noras užgniaužti pagrindinio spaudos leidinio su pastarosiomis savaitėmis pastebėtais režimo varžymais ypatingai kultūros srity.

Neseniai buvo įvykusios kratos, suėmimai bei apklausinėjimai Maskvoje, Leningrade, Ukrainoje ir Lietuvoje. Išą, sovietų saugumas — KGB buvo radęs nemažą pagrindinio medžiagos.

Ta proga dar pažymėta, jog KGB pareigūnai apklausinėję įvairius asmenis ne tik dėl "Kronikos" bet ir dėl dar dviejų pagrindinio leidinių — žurnalų: "Veche" (Tribūna) ir dėl "Ukrainskij Viestnik", po-

grindžio žurnalo, leidžiamo nuo 1970 m. sausio mėn. Pats svarbiausias pagrindinio leidinys, tai "Kronika", platinama iš rankų į rankas ir skelbusi visus žinomuosius protestus pasisakymus dėl suėmimų ir pan. (E)



Lietuvių Fondo 1971 m. pelno skirstymo komisija, paskyrusi lietuvių reikalams 40,000 dolerių. Sėdi iš kairės: kun. J. Borevičius, SJ, komisijos pirm. dr. J. Valaitis. Stovi: A. Kairys, dr. F. Kaunas, J. Kavaliūnas ir dr. A. Razma.

tys sugriauš Saigono režimą. O tai reiškia, kad amerikiečiai turi atsisakyti nuo to tikslo, dėl kurio jie oficialiai įsimašė į tą karą — teisės pietų Vietnamiečiams patiems išsirinkti savo režimą. Tuo vargiai padėjo tokios politikos šalininkams JAV.

Kas toliau? Reikia laukti komunistų ofensyvą Vietnamo. Paprastai jie kiekvienais metais tuo laiku, liūdių periodui praėjus, sustiprina savo veikimą. Užtat lauktina, kad jie šiais metais žūt būtų sieks didesnio laimėjimo, kad padėjus JAV politikos kritikams jų pačių namuose. Iš tikro iš Vietnamo pranešama apie kiek pagyvėjusią veiklą. Tačiau, pasak New York Times Saigono korespondentą Craig D. Whitney, ten truputį skeptiškai žiūrima į administracijos norą būsimą ofensyvą "išpūsti". Labai galimas daktas, kad jos dėl įvairiausių priežasčių ir nebūsią. Tuo atveju administracija galėsianti pasigirti savo "vietnamizacijos" politikos progresu.

# Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

## SAULĖS IR JŪROS GARBINTOJAI

Sydnejaus lietuvių tarpe jau virto graži tradicija kiekvienų metų sausio pabaigoje, esančio ilgojo savaitgalio metu, išvažiuoti į už 50 mylių esantį Wollongongo miestą ir ten, kartu su vietiniais lietuviais, atšvęsti mūsų taip vadinamą "Jūros Dieną". Ši tradicija pas mus taip išsi-gyveno, jog, atrodo, be Jūros Dienos negalima būtų pradėti naujųjų darbo metų, jaunimui -- mokslo metų, nes kaip tik po šio savaitgalio, oficialiai pasibaigia mūsų vasaros atostogos ir vėl ištraukiama į kasdieninį savo darbą, mokslą ir kitus rūpesčius.

Šių metų mūsų Jūros Diena buvo ypatingai gerai pavykusi, suvažiuavo apie keli šimtai sydnėjiškių svečių ir, svarbiausiai, kone viską šioje šventėje pravedė Jaunimo Kongreso Išvykos Komitetas ir pats jaunimas. Gražioje australų "Gyvybės Gelbėtojų" salėje, ant pat jūros kranto, vyko trumpaprogramą, pajvairintą Br. Kiverio vadovaujamam "Dainos" chorui, Linksmiesiems Broliams ir kitiems, mūsų gražiasias Jaunimo Kongreso atstoves vietinei televizijos stočiai net filmuojant ir vėliau duodant žinių komentarus ir apie mūsų šią lietuviškąją jūros dieną. Lauke, kepančioms mėsoms kepsniams, viduj prie putonjančių ašorių alaus ir skanių visokių kitokių saldžiųjų kepsnių, ši jūros diena buvo ypatingai gerai pasisekusi ir atnešusi gana nemažai pelno mūsų Jaunimo Kongreso atstovų parėmimui.

Australijos gyvenime, į ką jau pilnai įsitraukė ir mūsų tautiečiai, ypatingai jaunoji čia gimusi karta, vasaros metu, labai dažnai, kone ir visus metus, saulės ir jūros garbinimas ir jos mylėjimas yra labai didelis. Visa Australija, lyg ta didžioji žemyno sala yra apsupta vandenynų ir patys pakraščiai turi tiek daug ir tokių puikių paplūdimių, kad tikrai nežinia ar kuris nors kitas kraštas su Australija galėtų šiuo atveju susilyginti. Patys australai, gyvendami labai gerai ir turėdami savo nesuskaičiuojamus žemės turtus, beveik visiškai nesisten-gia išpopuliarinti savo šį kraštą, kuriame galima rasti ir labai daug idomių dalykų, kas patrauktų turistus ir jiems patiems atneštų didelio pelno. Aš neįsivaizduoju, kas iš šio krašto atsitiktų, jeigu būtų truputį daugiau idėta noro ir pastangų turizmo atveju.

Pačiame australų gyvenime ir jų šiame jauname kontinente yra jau labai ir labai daug atsiekta. Jeigu dar tik 1902 metais buvo suimtas vienas iš vietinių sydnėjiškių vyrų už tai kad jis protestavo prieš buvusias nustatytas pajūryje mau-

dymosi valandas, buvusias tarp 7-nių ryto ir 6-šių vakaro, tai šandien vasaros atostogų metu ir šiaip savaitgaliais gražiuose pajūrio paplūdimiuose mes rasime tūkstančius jaunų žmonių, šeimų ir šiaip vandenį ir saulę mėgstančių, žmonių. Ir tikrai, galima nesuklydus sakyti, jog jaunojo australo, tarp jų ir kas dešimtas pokarinio emigranto, vaizdas yra bronzinis saule nudegęs ir jūros vandens užgrūdintas gražus kūnas. Tūkstančiai besimokančio jaunimo, studentų ir ištaigų valdininkų kiekvieną savaitgalį važiuoja į vieną ar kitą gražiąją pajūrio vietą, o jų aplinkui Sydnėjį ir kitus Australijos miestus yra šimtų šimtų, prilygstą ar net pralenkia jau išgarsėjusius pasaulio paplūdimius. Kas gi gali būti geriau, kaip besimokančiam jaunam asmeniui, savo nuo darbo įtemptą protą atpalaiduoti šviežiam jūros ore, saulėje ir idomiame važinėjime ant milžiniškų bangų (surfing).

Vienas iš gražiausių Sydnėjaus ir visos Australijos paplūdimių yra Bondi, kuris yra tik penkios mylios nuo paties miesto centro. Seniau autobusius aplinkui gumos medžių bush'us, šandien pakeitė puikiosios promenados naujai perstatyti moderniškai hoteliai, krautuvės ir kita, kas kiekvieną dieną čia sutraukia tūkstančius žmonių. Šiame paplūdimyje 1870-aisiais metais ir prasidėjo pats pirmasis važinėjimasis bangomis, kas šiandien jau yra taip populiariu netik Australijoje, bet ir kitose pasaulio šalyse. Tais metais čia galima buvo dėti tik maudymosi kostiumus, apdengiančius žmogaus kūną nuo kaklo iki kelių, kitu atveju vietoj pajūrio, galima buvo atsidurti duboklėje. Jau ir tais laikais vietiniai žmonės masiniai lankydavosi pajūryje, nors dar 1912 metais anglų pasaulyje deginimasis saulėje buvo laikoma nenaudingu laiko išnaudojimu. Bet tas viskas jau liko praeities istorijoje.

Visoje Australijoje yra vienas iš garbingiausių darbų tai būti Gyvybės Gelbėtoju, priklausant šiame krašte taip populiariam vienam ar kitam šių gelbėtojų klubui, kurie randasi beveik prie kiekvieno paplūdimio. Tai yra savanoriškas, neapmokamas darbas, patruliuoti septynias dienas savo klubo esančiuose paplūdimiuose ir, reikalui esant, gelbėti skęstančius, apsaugoti nuo pasitaikančių ryklių ir kita. Šios vasaros metu jau šioje N. S.W. valstijoje buvo išgelbėta virš 7000 žmonių, kai netoli 12.000 žmonių gavo iš šių gyvybės saugotojų pirmosios pagalbos paramą, reikalingą susižeidimų, susiplieskymų ir kt. at-

veju.

Pirmieji gyvybės gelbėtojų klubai buvo įsteigti čia 1906 metais Sydnėje ir pirmasis toks gelbėtojas įjodinėdavo ant arklio po didžiulius paplūdimius ir, reikalui esant, su arkliu šokdavo į jūrą ir gelbėdavo skęstantį. Šandien šioje valstijoje yra 116 tokių klubų, kurių nariai kasdien patruliuoja nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro. Gelbėjimo meno pradedama čia mokinti pačius jaunuosius jau nuo 12-kos metų amžiaus, kurie vėliau palaipsniui yra įjungiami į vyresniųjų grupes, duodant jiems vis sunkesnius uždavinius. Šie gelbėjimo klubai yra labai remiami tiek ir vyriausybės, tiek ir eilinių piliečių ir juose drausmė, susiklausymas ir draugiškumas yra panašūs kaip kad kariuomenėje. Šandien šie klubai savo žinioje turi pačias moderniškiausias gelbėjimo priemones, kaip stiprius, sprausminių propelerių varomus laivus, radiostotis, helikopterus, ryklių stebėjimo punktus ir kita, kas leidžia ir jų darbą padaryti labai efektingą.

Kiekvienais metais šioje valstijoje paskęsta apie 140 žmonių, kas daugiausiai atsitinka tuo atžvilgiu, kai maudomasi neapsaugotose vietose, nemokant gerai plaukti. Kiekvienais metais Švietimo Ministerija privalomai moko apie 100.000 jaunų vaikų plaukti, kai vyresniesiems mokiniams už labai mažą užmokestį duodama specialios plaukimo pamokos specialiose plaukimo mokyklose, įgalinant visą besimokantį jaunimą, dar mokyklos suole besėdinti, jau ne tik kad išmokti, bet ir gerai plaukti. To dėl yra labai nenuostabu, jog australai pasaulyje yra vieni iš geriausių plaukikų, prieš keletą metų ir mūsų jauniejiems latviams broliui ir seseriai Konradams su savo plaukimo rekordais išgarsinus šį tolimąjį kontinentą.

Be ryklių, Australijos vandenyse pasitaiko ir kitų gana nemalonių gyvūnų, kurie savo įkandimu ar prisilietimu gali būti labai pavojingi. Viena iš pavojingiausių iki šiol vandenyje buvo taip vadinama jūros vapsva, kuri kasmet savo įkandimu užmušdavo kelis žmones ir nuo jos įkandimo nebūdavo vaistų. Tačiau, jau pereitais metais, buvo išrastas specialus vaistas ir įkandimas nėra daugiau pavojingas. Mažiau pavojingi yra čia taip vadinami "bluebottles", jellyfish, sea urchins, blue octopus" ir kiti, nuo kurių įkandimo ir prisilietimo pradeda taip niežėti kūnas, kad neturint specialių gyvybės saugotojų klubuose turimų vaistų, gali iš proto išvaryti. Mėlynieji octopus gali būti ir mirtini, bet yra tai gerai, jog jie patys žmogaus nepuola, tik kitų užpulti, įkasdami suleidžia savo mirtinguosius nuodus.

Neskaitant tų visų smulkių, retai pasitaikančių jūros gyvūnų, aus-

# VOKIEČIŲ KOVA DĖL MASKVINĖS SUTARTIES

STEPAS VYKINTAS

Šių metų pirmasis pusmetis bus įtempta vokiečių pozicijos ir opozicijos kova dėl Brandto pasirašytos sutarties Maskvoje ratifikavimo. Krikščionių Demokratų ir Krikščionių Socialinė Sąjunga (CSU) jau sutarė kad parlamente vienin-gai balsuos prieš Maskvos sutartį. Kraštų parlamentai taip pat gyvai diskutuoja ir reiškia savo nusistatymą dėl sutarties. Kadangi Valstybės Taryboje, kurią sudaro kraštų vyriausybės atstovai, daugumą turi krikščionių demokratų blokas, tai ateinančią savaitę, reikia tikėtis, Valstybės Taryba pasisakys 21 balsu prieš 20 už sutarties nepasirašymą. Visos valstybės parlamente, jei socialdemokratų ir liberalai balsuos vieningai, tenka laukti, kad sutartis, nežinant opozicijos kietumo, bus priimta. Tačiau tai nėra tikras dalykas, nes yra socialdemokratų, kaip pvz. Herbert Hupka, kurie atvirai pasisako prieš sutartį. Jei atsirastų iš tylinčių socialdemokratų bent keletas parlamento narių, kurie balsuos prieš sutarties priėmimą, tai opozicija gali ir laimėti.

R.C. Barzelius lankantis Amerikoje, Krikščionių Socialinės Sąjungos (CSU) pirmininkas F. J. Strauss, kuris yra nemažiau populiarius Vokietijoje, kaip Barzelis, buvęs minimas kandidatas į kanclerius, domiuojąs Bavarijoje ir turįs 49 atstovus bendrame parlamente, padarė savarankų politinį žygį: CSU vardu paruošė ir viešai paskelbė sutarties su Maskva kontrprojektą. Dėl to labai susijaudino ne tik socialdemokratų ir liberalai, bet ir vyresnioji sesutė -- krikščionys demokratų. Barzelius nieko kita neliko, kaip viešai skelbti, kad šis SCU kontrprojektas nesipriešina krikščionių demokratų Rytų politikos linijai. Tačiau daugelis krikščionių demokratų Rytų politinių demokratų susierzino dėl Strausso atskiros politinės žygiuotės.

Ištisai nepasakodamas, tepaliesiu pagrindinius Strausso sutarties

tralus, kartu jau gal būtų ir naujuosius šio krašto ateivius, tarp jų ir mūsų tautiečius, galima būtų pilnai laikyti saulės ir vandens gerbėjais ir mylėtojais nes kas gi gali būti geriau kaip ilgai nerūpestinga vasara ir visi maudymosi malonumai.

\*\*\*

Šiais metais Sydnėje buvo viena iš idomiau-sių kalėdinių puotų, suruošta Manly pajūrio akvariume. Čia, stebint 100 paraližuotų vaikų, šio milžiniško akvariumo tarnautojai vandenyje papuošė visas esančias žuvis, nepavojingas ryklius, vėžlius ir jiems vandenyje servavo kalėdinį pyragą ir kitus skanumynus, vėliau neaplenkiant ir vaikų. Kalėdų Seniui ir būnant vanden-

apmatų principus. Pirmame kontratsutarties punkte yra pabrėžiama, kad Vokietijos respublika ir Sovietų Sąjungai ko svarbiausiu tikslu tarptautinės taikos išsaugojimą ir atolaidos (Entspannung), panaikinant įtampos priežastis, igyvendinimą. Abi valstybės išipareigoja ginčytinus klausimus išspręsti taikos priemonėmis ir tarpusaviuose santykiuose atsisakyti jėgos grėsmės ir vartojimo. Antrame paragrafe pažymima, kad Vokietija ir S. Sąjunga tarpusaviuose santykiuose vadovausis Jungtinių Tautų chartos pagrindiniais dėsniais. S. Sąjunga pasižada, kad jipagal Jungtinių Tautų chartos 107 ir 53 paragrafą jokios vienašališkos intervencijos teisės prieš Vokietiją nereikš. Vokietija pareiškia, kad jos siekiama suvienytos Europos politika nėra prieš nieką nukreipta. Politiskai sujungta nepriklausoma Europa privalo tarnauti visų valstybių taikiam bedradarbiavimui. Sutartis neapriboja ir nepažeidžia Vokietijos teisės į apsisprendimą ir tautos suvienijimą.

Tretysis sutarties paragrafas nusako, kad "Vokietija ir S. Sąjunga sutaria, jog taiką Europoje galima išlaikyti, jei tautų teisės, lygia-teisiškumo, tautų apsisprendimo, nesikišimo, taip pat žmonių teisių ir pirmųjų laisvių, ypatingai laisvo svarstymo pagrindiniai dėsniai bus visur apsaugoti. Ketvirtame paragrafe nustatoma, kad "galutinis Vokietijos klausimų sprendimas, įskaitant ir vokiečių sienų klausimą, atidedamas iki taikos sutarties pasirašymo. Šie keturi Strausso kontrprojekto punktai yra pagrindiniai. Kiti du liečia techninius sutarties vykdymo reikalus. Kuo šis kontrprojek-

tas skiriasi nuo vokiečių vyriausybės pasirašytos sutarties? Jis skiriasi tuo, kad jis nesudaro preteksto pripažinti dviejų vokiečių valstybių egzistencijas ir nustato vokiečių sienų. Jis tik pabrėžia taikos išsaugojimo reikalingumą, atsisakymą nuo karinės jėgos vartojimo ir būtinumą išsaugoti tarp tautines demokratines teises.

F. J. Straussas straipsnyje "Alternative auf dem Tisch", paskelbtame "Bayernkurier", pabrėžia, kad "CSU politika ir ateityje, kaip ir praetyje, bus nukreipta taikai išlaikyti ir laisvei apginti, o taip pat reikalauti, jog tautos vienybė būtų atstatyta".

Be abejo, šis Strausso kontrprojekto bus Maskvos ingoruojamas ir puolamas. Juk Maskvai rūpi ne demokratinės Vokietijos suvienijimas, o jos suskaldymas, susilpninimas ir sukomunizavimas. Tikras dalykas, kad ir vokiečių bendrame parlamente Strausso priešpasiūla bus smarkiai socialdemokratų ir liberalų atakuojama. Tačiau Straussas pasakė tai, ko vokiečių dauguma, o ne dvi pozicijos partijos siekia.

Mums, lietuviams, svarbus yra trečiasis Strausso kontrprojekto punktas, kur reikalaujama pripažinti tautų apsisprendimo teisę. Lietuva negali būti izoliuota nuo bendros Europos politikos. Ji gyvena Europoje ir nori priklausyti suvienytai demokratinei nepriklausomai Europai. Ji turi tas pačias tautos teises ir valstybės nepriklausomybę, kaip Švedija, Suomija ar Danija.

HORIZONTAL BORING  
MILL OPERATOR  
WORK FROM BLUE PRINTS AND  
SET UP  
ATLAS CAR & MFG CO.  
1140 IVANHOE RD.  
CLEVELAND, OHIO  
An Equal Opportunity Employer  
(7-13)

## DVIEJŲ SAVAIČIŲ EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Vyksta: birželio 8, liepos 13,  
rugpiūčio 17 ir gruodžio 21.

- Lietuvoje šios grupės praleis po 11 dienų.
- Norintieji pratęsti savo atostogas ilgiau, galės aplankyti kitus jų pasirinktus Europos miestus.

Ekskursijos išvyksta iš Bostono, New Yorko ir Montrealio.

Grupėse dalyvių skaičius ribotas —  
NESIVĖLUOKITE!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu  
kreipkitės į

**Trans-Atlantic Travel Service**

393 West Broadway  
South Boston, Mass. 027127  
Telefonas: 268-8764

Savininkė Aldona Adomonienė

# DIRVA

THE LITHUANIAN  
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •  
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND  
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,  
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •  
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO  
NUMERO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR  
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIORA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI  
GRAŽINAMI TIK AUTORIAM PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI  
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ  
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

## PABODO SMEGENŲ PLOVIMAS

Komjaunimo Tiesa sausio 9 d. savo redakciniu straipsniu pristatė skaitytojams faktus, kurie rodo komjaunuolių bodėjamąsi partinę indoktrinaciją. Šie faktai išryškėjo per Ataskaitinės rinkiminės kampanijos pranešimus. Visą eilę pranešimų tiesiog verkseno dėl komjaunuolių nejautrumo "lenininėms įskaitoms". Nėra darbo efektyvumo, tvirtino pranešėjai. Daugelyje rajonų skatinama "savikritiška analizė" ir "apmąstymai". Deja, nei savikritiška analizė nei apmąstymai neuždega didelių komjaunuolių grupių "lenininės įskaitos" liepsna.

Didelis ir nusivylusiai grasinančio tono pranešimas išskaito rajonus, kur "nepakankamai giliai nagrinėja klausimus", "nutyli rajono komiteto darbus", "neatskleidžia priežasčių, dėl kurių tam tikra jaunimo dalis, ypač komjaunuoliai, nesimoko".

Kupiškio, Utenos, Požėlos (Kauno mieste), Naujosios Vilnios rajonuose pastebėti indoktrinacijos defektai. Kelmės, Ignalinos, Prienų, Lenino (Kauno mieste) rajonuose darbe "trūko konkretumo". Molėtų, Kelmės rajonuose "silpnai analizuojama". Skuodo, Jonavos rajonuose "mažai dėmesio buvo skiriama komjaunimo rajonų komitetų darbo stiliaus, efektyvumo analizei, pirminių komjaunimo organizacijų, komjaunimo rajono komiteto komisijų, štabų, tarybų darbo įvertinimui".

Ir šių bolševikinių propagandinių griedžių "štaby, tarybų, pirminių komitetų, komisijų, lenininių įskaitų, efektyvumo analizė, savikritikos, darbo stilių" matyti milžinišką bendrinę bolševikinę propagandą struktūrą, apžiojusią visą Lietuvos jaunimą. Be "idėmaus" tos struktūros pareigūnų žvilgsnio jaunulis nė žingsnio iš vietos. Jam atimtas bet kuris asmeniško apsisprendimo šėšelis. Jaunuoliai renjami būti fanatiškais bolševizmo kariaunomis. Dieną naktį jaunulis privalo keltis ir gulėti su "TSKP XXIV suvažiavimo ir su LKP XVI suvažiavimo, ir su VLK JS XVI suvažiavimo lozungais" ant savo lūpų ir savo sąmonėje!

Tad nenuostabu, kad jaunuoliai "šiurkščiai pažeidžia komjaunimo

drausmės nuostatus", delegatai savališkai išbėgioja iš konferencijos. Rajoninėse Alytaus, Kelmės, Trakų, Šilutės konferencijose prelegentai turėjo laikyti indoktrinacines paskaitas pustūstoms salėms!

"Mes vis neištraukiame į darbą komjaunimo aktyvo", sielojasi pranešime korespondentai. "Mes turime idėjiškai ir politiškai auklėti komjaunuolius ir jaunimą" sušunka komjaunimo Tiesos redakcija.

Bet nuolatinis "idėjiškasis ir politinis" smeigimas ir plovimas taip pabodo ok. Lietuvos jaunimui, kad ir po dviejų savo švaistymosi dekadų vis ir vis nepajėgia suvartyti indoktrinacijų sales visos jaunimo masės. Jaunuoliai šalinasi, instinktyviai gerbia savyje savo asmeniško apsisprendimo teises. Jie, aišku, mato, kad jiems skelbiamos utopinio rojaus teorijos nieko bendro neturi su jų aplinkos realybe. (ar)

## Mums rašo

NAIVUMAS AR  
NEAPDAIRUMAS

Š.m. sausio 29 d. Draugo kultūrinio priedo (nr. 24-4) kartinėje paraštėje pranešama, kad iš spaudos išėjo kapitalinis leidinys "Lietuvių poezija išeivijoje 1945-1971". Ten pat idėta to leidinio titulinio puslapio nuotrauka ir leidinio redaktoriaus įvadinis žodis.

Nesu literatas, tad negaliu spręsti ar turiniu tas leidinys kapitalinis, galvoju, kad tuo reikalu pasisakys literatai.

Leidinio įvade priminta, kad Vilniuje 1967 m. išleista "Lietuvių poezija" du tomų, kuriuos nepateko išeivijos kūrėjų veikalai, nes taip buvo patvarkyta tenai svetimųjų atklydėlių įsaku.

Jei toji mūsiškė antologija būtų pasirodžiusi tokiu titulu, kaip parašyta kartinėje paraštėje, ji būtų miela kiekvienam lietuviui, kaip gražus išeivijos įnašas lietuvių kultūros lobyną.

Kodėl reikėjo tą leidinį nuvertinti? Jo išvaizda nukopijuota nuo Vilniškės dvitominės antologijos ir net uždėtas nelemtas III (suprask III tomas). To negana, įvadiname leidinio žodyje išakmiai pasisakyta, kad šis leidinys yra lyg ir tąsa ano leidinio.

Vadinas, pabotas įsakas ruskelių duotas Lie-

(Pradžia Dirvoje nr.11)

7.

Vasario 16-toji taip pirmųjų Lietuvos nepriklausomybės atgavimo siekimo ir šūkių kėlėjų, pašaliečių ir net saviškių tai juokingais svaichiotais, tai net pavojingais tautos kenkėjais nekartą palaikytų svajonės išikūnijimas. Tai 60-ųjų metų Maskvos lietuvių studentų, savo draugų pravardžiuojamų pajaukiančiu Telsių respublikos kūrėjų vardu, kurių Jokūbas Daukša, atlikęs ilgąmetį Sibiro katorgą, ligi pat gyvos galvos nepripažino nei caro pinigų, nei caro geležinkelio, nei caro valdžios, pėsčias per Lietuvą bėkeliudamas, senovės Lietuvos pinigų maišeliu nešinas per petį pasikabinęs, su caro valdininkais Lietuvoje nesutikęs maskoliškai kalbėti -- tokio pat nesuvaldomo "knygnešių karaliaus" Jurgio Bielino, 70-aisiais metais Paryžuje -- savamokslio -- lenkų inteligentams griežtai atsikertančio prieš jų unijistinius siūlymus ir reikalavimus, -- ne tik 80-90 aisiais metais tolimoje Amerikoje Lietuvai "liuosybės" reikalavusio Jono Šliupo, bet ir pačiame Vilniuje Lietuvos "nepriklaimybės" Lietuvos Socialdemokratų Partijos steigėjų Andriaus Domaševičiaus ir Alfonso Moravskio, plačiau Lietuvoje paremtų Stasio Matulaičio, Vlodo Sirutavičiaus, Augustino Janulaičio, Stepono Kairio ir kitų, taip pat Lietuvos Demokratų Partijos steigėjų Juozo Bagdono - Bagdonavičiaus, Kazio Griniaus - Grincevičiaus, Jono Vileišio, Povilo Višinskio ir kitų, carų galybės metu mažai Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės reikalavusių, ryžtingų vyrų siekimų realizavimas, sapno pavertimas tikrove.

8.

Vasario 16-toji tai "Aušros" ir "aušrininkų", "Varpo" ir "varpininkų", "Apžvalgos" ir "apžvalgininkų", "Tėvynės Sargo" ir "sargiečių", "Darbininkų Balso" ir "balsiečių", "Draugo" ir "draugiečių" -- Basanavičiaus ir Kudirkos, Vaižganto ir Janulaičio, knygnešių ir poetų, kunigų ir ciklikų gailinamos, stiprinamos,

tuvos kultūrininkams ir mes čia, išeivijoje, savanoriškai įsiriaviome į paklusniųjų gretas, atsistodami jų uodegoje!

Kas čia per bala? Naimumas ar neapdairumas? Jei redaktorius, vienas bedirbdamas, neapsižiūrėjo, tai Lietuvos Fondo valdantis kolektyvas, nutardamas ką nors remti, neturėtų tai daryti užsimerkęs.

Stasys Šimoliūnas  
Detroit, Michigan

## 1918 M. VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS REIKŠMĖ

Šis straipsnis prieš 25 metus buvo atspausdintas

laikraštyje "Mūsų Kelias" (1947 nr.15-21)

MYKOLAS BIRŽIŠKA

drašinamos tautos stėbėtinai greito, susijusio dar su neišgašusiomis garsingos praeities tradicijomis politinio susipratimo vaisius ir tautinio subrendimo išdava.

Vasario 16-toji tai 1905 m. 2.000 tautos atstovų Vilniaus Didžiojo Seimo, dalyvaujant jame ir Mažosios Lietuvos atstovams su Jonu Vana gaičiu priekyje, garsių nutarimų vyriškas išryškinimas, jo Penktinių kartos politinio augimo aukščiausias kilimas -- tautinio gyvenimo išlaisvinimas iš svetimos valstybės varžtų ir jo apdraudimas, su tvirtinimas savos valstybės pajėgumu gyvybinėmis tautos būdo ir kultūros savybėmis laisviausiai ir pilniausiai pareikšti, didžiausiu savo energijos pakilimu kitoms, seniau jau geresnėse sąlygose ją pralenkusioms tautoms prilygti ir su jomis net rungtyniauti.

10.

Vasario 16-toji taip politinio Vilniaus lietuvių darbo per I-jį Pasaulinį Karą, jų šauktos ir vadovautos 1917 didžiosios Vilniaus Konferencijos su 200 Lietuvos atstovų ir šios išrinktos 20 vyrų Lietuvos Tarybos ryžtingas žygis, pritaras ir paremtas ne tik savo krašto, bet ir Amerikos, Šveicarijos ir Rusijos tremties lietuvių, 1920 m. gegužės 15 d. laisvai išrinkto Steigiamojo Lietuvos Seimo, dalyvaujant taip pat lenkų okupuotojo Vilniaus krašto lietuvių delegacijai su dr. J. Basanavičium priekyje ir vokiečių valdomai Mažajai Lietuvai čia atstovaujančiam Vydūnui, Kaune patvirtintas, visos lietuvių tautos apgintas ir įamžintas didelėmis aukomis ir kilniupasišventimu, bendru darbu ir kietu veikimu, savanorių krauju apšlakstytas, didžiųjų ir mažųjų valstybių vienos po kitos, jų tarpe Vokietijos, Tarybinės Rusijos ir Lenkijos, pripažintas, Lietuvos priėmimu Tautų Sąjunga dar labiau įteisingas.

11.

Vasario 16-toji, pagaliau, tai tik Vilniaus popierėlis, kuklus rašto lapelis, pasirašytas asmenų, kurių daugumas prieš tai nei plačiau savo visuomenei nei juo labiau niekur svetur dar nebuvo žinomi. Šis jų raštas, pamėgintas čia pat vokiečių konfiskutas, per ištisus mėnesius jų nutylimas ir draudžiamas ne tik skelbti, bet ir minėti, slaptais keliais tepasiekęs Lietuvos visuomenę ir užsieniečius, bet dar ilgai jokių vaisių Lietuvai nedavęs. Kai toks pat be maž prieš pusantro šimto metų pasirašytas Jungtinių Amerikos Valstybių nepriklausomybės paskelbimo aktas su visa pagarba, apšviestas ir sargybos die-

ną naktį Washingtone yra saugojamas, Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo originalas pirmojo jo pasirašytojo dr. Jono Basanavičiaus nuo įvairių Lietuvos okupantų taip buvo paslėptas, jog ligi šioliai nebesurandamas.

Tai toks buvo 1918 m. vasario 16 d. raštas, kurio betgi reikšmė ne iš šios kuklios pradžios, tik iš bręstančios iš metų į metus, su kiekvienu nauju vasario 16 d. minėjimu vis labiau išryškėjančios Lietuvos valstybinės ir tautinės pažangos, keliančios kaimynų pavydą, Vakarų nustebimą ir pagarbą, iš savo vis didesnių ir svaresnių vaisių ligi pat naujo laisvės praradimo aiškiai ir išpuodingai iškyla. Tariant Prūsų lietuvių dainos žodžiais,

Iš šio mažo krūmaičio išaugo didis medatis, šakos iki debesėlių.

12.

O šis krūmatis tikrai buvo mažas, nedidutis.

Vilniaus lietuvių kuopelė, kuriai 1915-1918 m. vokiečių okupacijos metu teko kelti visas tautinis, tiek kultūrinis, tiek ir politinis darbas, tai buvo 25-30 inteligentų tiek susispietusių apie Lietuvių Draugijos dėl karo nukentėjusiems šelpiti Centro Komitetą, žmonėse, išpopuliarėjusį "Pono Komiteto" ir net "Didžiojo Komiteto" vardu, tiek apie Lietuvių agronomijos ir teisių pagalbos Draugijos Komitetą ar šiaip kur dirbančių. Toji nuolat savo tarpe bendraujanti, be to, politiniams Lietuvos reikalams svarstyti ne kartą dar skyririum sueinanti kad ir pas dr. Basanavičių Lietuvių Mokslo Draugijo-

je, vadinamuose Pranciškonų Mūruose, įvairių visuomeninių srovių veikėjų kuopelė turėjo dar savo politinį 5 asmenų Centrą: Ant. Smetoną, Jurgį Saulį, Petrą Klimą, kun. Juozą Stankevičių ir Steponą Kairį; Kairiui bene 1917 m. iš jos pasitraukus, jo vieton buvau aš pakviestas. Šioji tad kuopelė su Centru priekyje parengė visuomeninę ir politinę dirvą tam, kad 1917 m. ankstyvą rudenį Vilniuje susirinktų keliolika vyrų iš visos Lietuvos lietuvių konferencijai sušaukti, o rugsėjo mėn. šioji susirinko. St. Kairio, Ant. Smetonos ir Jurgio Šaulio vadovaujama, dr. Basanavičiui esant jos garbės pirmininku, ji aptarė politinę Lietuvos padėtį ir ateities numatomybes. Būsimieji komunistai -- dr. Andrius Domaševičius, Pranas Eidukevičius ir kiti drauge su kitais dalyviais karštai svarstė ir nustatė Lietuvai kelią į nepriklausomybę.

(Bus daugiau)

OPPORTUNITY FOR  
REGISTERED NURSES  
With or without degree. Both  
Psychiatric and Clinical openings.  
Immediately available for  
day shift and a midnight vacancy.  
All Michigan civil service  
benefits.  
Salary range \$8,728 to \$11,400  
annually, depending upon education  
and experience.  
Contact J. E. GRIFFIN  
Personnel Officer  
YPSILANTI STATE HOSPITAL  
Box A  
Ypsilanti, Michigan  
or phone 313-434-3400, Ext. 115  
An Equal Opportunity Employer  
(10-16)

OPPORTUNITY FOR  
PROFESSIONAL HELP  
Eastern Arkansas Progressive  
Community 35 Miles from Memphis.  
MEDICAL TECHNOLOGIST  
REGISTERED ASCP  
Salary commensurate with  
experience & ability.  
REGISTERED NURSES  
For all services and all shifts. Excellent  
salary. Plus shift differential  
for evening & night duties.  
ALSO  
PHYSICIANS  
GENERAL PRACTITIONERS  
Liberal Personnel Policies.  
Apply call or write to Administrator  
FORREST MEMORIAL HOSPITAL  
Box 667  
Forrest City, Arkansas 72335  
501-633-2020  
(4-13)

LAIDOTUVIU DIREKTORIAI

# MAŽEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNISKOS  
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

# PETKUS

LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYs MODERNIOS KOPLYCIOS

## VALENTINĄ GUSTAINIŲ AMŽINYBĖN PALYDĖJUS (3)

Varšuva, kuri gyveno A. Mickevičiaus, J. Kraševskio, E. Ožeškienės, M. Rodzevičiūtės ir kitų romantikų idealais, visuomet darė lietuviams įtakos. Varšuva pažadino V. Kudirkos patriotizmą; ten M. K. Čiurlionis, susidūręs su aukšto intelekto ir kilniais lenkais, sustiprino savo lietuvių ir paveikė namiškius Druskininkuose vien kalbėtis lietuviškai. Varšuva buvo kultūringa, inteligentiška, ji domėjosi visu, kas lietė Lietuvos gyvenimą: jos kalba, literatūra, istorija, kultūra, jos ūkine pažanga.

V. Gustainį patraukė romantiška Varšuva ir kaip toj lenkų dainelėj pasakytą: "ten laimę galima surasti, ten širdį galima pamesti". Panašiai gal ir su romantiškuoju V. Gustainiu nutiko.

V. Gustainis, grįžęs iš Varšuvos, susitikęs su manim, pasakodavo apie savo gražųjį ir idomųjį ten gyvenimą. Jis buvo susidūręs Varšuvoj su aukštų sferų žmonėmis ir pažino lenkų galvojimą ir jų gyvenimą. Ten jis pergyveno vieną gražiųjų savo jaunystės svajonių, o gal ir nusivylimą. Man tai buvo suprantama ir artima, nes ir aš Varšuvoj pergyvenau gražiausius savo vaikystės ir jaunystės sapnus ir svajones.

Žmogaus gyvenimas yra pilkas ir pilnas tragizmo ir žmogaus širdis vis ieško pasakos, o jei ji baigiasi, gyvenimas tampa nepakeliamas našta.

Grįžęs į Lietuvą, jis labai pastabiai ir tiksliai atvaizdavo anuometinės Lenkijos nuotakas ir gyvenimą savo knygoj "Lenkai ir Lenkija" (1937 m.). Jau tuomet jis numatė Lenkijos tragediją.

V. Gustainis buvo vedęs Amerikos lietuvaitę, Izabelę Avietėnaitę.

J. Čiburas vedė Genę Jakelaitytę, mano kadencijos valdybos narę ir vėliau korporacijos Filiae-Lithuaniae pirminkę.

MARIJA KASAKAITYTĖ

Kada atėjo viesulas iš rytų ir išrovė mūsų nepriklausomybės medį Lietuvos vaikai kaip rudens lapai tapo išblaškyti po platųjį pasaulį.

1941 m. V. Gustainis su šeima buvo išvežtas į Sibirą, į Karagandą Kazachstane.

Ištremtas į Sibirą, į Vorkutą buvo ir J. Čiburas su šeima.

Iškentėjęs Sibiro tremtį, V. Gustainis su šeima grįžo Lietuvon 1955 m. fiziniai palaužtas, bet dvasiniai stiprus.

Iš Sibiro yra grįžęs ir J. Čiburas su šeima.

Korporacija Neo-Lithuania buvo jaunų, degančių tėvynės meile širdžių sąjunga, todėl nors ir daugelį metų gyvenimo išskirti mes, su sūtikę gyvenime arko-responduodami, pajuntam tą artimą bičiulystę ir širdies šilumą.

V. Gustainis visuomet buvo širdies ir jausmo žmogus; jo santykiuose su kitais vyravo jautrumas ir nuoširdumas. Kiek jis nuoširdžių laiškų prirašė, atsidėkodamas už kiekvieną siuntinį, kurį siuntė jo kolegoms-bičiuliams mano brolio vardu ir jo sudaryti O už nusiųstą jam siuntinį - dovaną jo Jubiliejinio 75-to gimtadienio proga jis atsidėkodamas siuntė laišką paskui laišką, lyg norėdamas prieš mirtį viską išsakyti.

V. Gustainis susirašinėti pradėjo su mano broliu 1968 m.

Štai ištraukos iš V. Gustainio laiško, kupinos draugiškumo, jautrumo ir nuoširdumo.

\*\*\*

Griškabūdis, 1968 m. sausio 22 d.

Mielas kolega Kazimierai!

Nepaprastai daug džiaugsmo man ir mano šeimai atnešė vakar gautas pirmas Tavo laiškas po 28 metų! Nereikia aiškinti koks tai malonumas gauti nuoširdų tikro vienminčio - draugo

laišką, tuo labiau gauti jį kaip malonų siurprizą. Kiek atsimenu mūsų bičiulystė buvo visada nuoširdi, niekad joks šešėlis tarp mudviejų jos neaptemdė.

Po tiek daugelį metų mudviem būtų apie tiek daug dalykų pasikalbėti, kad visko ir į didžiausią jaučio odą nesurašytum. Teisingai rašai, kad dėjosi tikrai apokaliptiniai dalykai, kurie ir mus išskyrė, net mūsų gera valia ir "bona fide" nudirbtus darbus pasmerkė.

Turiu pasisakyti, kad gimtojo krašto draugai, pažįstami ir giminės mus čia sugrįžusius su tiko išskėstomis rankomis, padėjo kuo kas galėjo. Tai buvo prieš 10 metų.

Pereitais 1967 m. mane rehabilitavo Maskvos Aukščiausias teismas. Todėl dabar esu pilnateisio pilietis. Visa bėda, kad jau senas, nebūna kam pajėgus, tinkamas tik tolimos praeities atsiminimams rašyti. Beje, nemaža jų turiu parašęs ir jau įteikęs Mokslų Akademijai kaip archyvinę medžiagą. Akademikai labai geri, bet ir aš suprantu, kad kol kas tie mano atsiminimai dar turi pagulėti.

Materialinėje plotmėje mūsų sąlygomis pastaraisiais metais gyvename neblogai. Valgome sočiai -- gal net per gerai, nes ir svoris mano jau apie 80 kg. -- Esame puikiai aprūpinti drabužiais ir apsiavimais daugiausia mūsų gerųjų giminių, gyvenančių mūsų krašte pastangomis.

Turime nuolatinę elektros, radiją, skalbimo mašiną ir kitokių elektrinių prietaisų. Iš pagrindų atsiremontavome seną mūsų giminės namelį, išigijome baldų ir jaučiamės savo gūstoje gana jaukiai.

Keletas pastarųjų metų pas mus buvo labai geri žemės ūkiai, išaugo puikūs derliai laukuose, daržuose ir soduose. Todėl ir aplinkiniai žemdirbiai jau gerokai prasisiekė, apie ką byloja jau daugelyje kaimų vietovių iškeltos T.V. antenos, motociklai, net jau ir lengvos mašinos, kurių vis daugiau ir daugiau mūsų plentais važinėja. Labai pagerėjo keliai ir susisiekimas autobusais. Per pusantros valandėlės dabar kasdien gali iš mūsų nuvažiuoti į Kauną tik už 87 kapeikas.

Žinoma, mūsų Kaunas labai išaugo, padidėjo bent tris kartus. Tik senamiestis su Laisvės alėja tai nedaug pasikeitęs. Tebeveikia čia senasis "Metropolis", kuris vargu yra padaręs bent kiek pažangos.

Nelieka ir neišnaudo tos ir mūsų anų laikų statybos: "Neo-Lithuania" namai, dabar vadinami "Pionierių Rūmai" -- skirti mažiems vaikams. Ateitininkų namuose veikia Kauno Politechnikos instituto auditorijos ir laboratorijos. Žodžiu, ir mūsų pastangomis padaryti geri darbai niekais nenuelina...

Mus labai jaudina Tavo, mielas Kolega Kazimierai, mums paruoštos dovanos. Žinoma, tas dovanas mes priimsime su dideliu dėkingumu, kaip tavo kilnios širdies mostą, nors ir nežinome, ką tenai mums siunti.

J. GRAUDA



## Komentavimo meistriškumas

Kas nežino, kad bet kurio valstybės vyro pareiškimas yra panašus į garsų šūksnį kalnuose ties giliu tarpekliu.

Bematant atsiliepia pirmieji skubūs aidai. Aidai gamina ataidėjimus. Atliepia didėja, stiprėja, dusina vienas kitą. Ir tam tikram laiko tarpsniui nubėgus, visas tarpeklys, platus ir gilus, dunda ir verda aidais, aidais, skardais ir atbalsiais.

Kas nežino, kad bet kurio valstybės vyro išsišokimas panašus į šūksnį ties tarpekliu?

Tie aidai yra komentatorių komentarai. Tai yra menas, kurį retai pastebi kasdienybė. Bet pasitabi lietuviška tautosaka tiksliai nusakė komentavimo meno prigimtį: iš adatos vežimą priskaldo.

Parankiausias komentavimo išeities punktas: jeigu būtų taip, gali būti šitaip, bet jeigu tai netaip, viskas gali nueiti kitaip, tačiau kitaip nuėjus netaip turėtų būti pasakyta, bet pasakius taip, kaip pasakyta, negalim laukti, kad nutiks taip kaip norėta, todėl viskas vyksta visai kitaip kaip numatyta pasakant, tačiau kai kurios silpnos žymės dalinai patvirtina pasakymą, bet pasakymas nevisai taip išsakė vyksmą, todėl realybė ir pasakymas netaip sutampa, kaip buvo nusakyta...

Jeigu viskas būtų taip, kai kas, neatrodo, bus kitaip, o kai kas, atrodo, bus taip...

Suprantama savaime, nėra komentavimo formulės, kuri komentarams garantuotų neklaidingumą. Komentarai visad slūbuoja skystoje, banguojančioje stichijoje, nelyginant šapelis ant bangos. Ir taip gerai! Smagu matyti šapelis ant vis šviežio, banguojančio vandens. Vanduo gyvas ir šapelis nesidengia pelėsiais. Liūdna ten, kur šapelis liūne. Nei bangų, nei dundantių aidų!

Liūdna ten, kur veikia tabu ir nėra ataidėjimų į viešą šūksnį, kad Amerika primiršo seniai respektuotą Lietuvos apsisprendimą būti laisva ir nepriklausoma!

dies mostą, nors ir nežinome, ką tenai mums siunti.

Tavo ištikimas kole-

ga Valentinas.

(Bus daugiau)

## Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Nijolė Jankutė

## SAULĖGRAŽŲ TVANAS NOVELĖ

They have all the advantages of death without its permanence.

"Time" 1970

Ten, kur užmiesčio gatvės nukerta geležinkelis, žaliavo prerijos lopas. Jis gulėjo suveržtas blizgančiais bėgiais, apgultas vienaaukščių namukų, atviras dangui ir vėjams -- paskutinis didmiesčio nesuvirškintas kšnis. Čia niekieno netrukdomas augo usnys, niekas čia nebarstė nuodų ant varpučių ir plenių, o išdidi, rūgščiai dvokianti "ragweed" kerolų girionis. Per jos žalias viršūnes patraukęs, vėjas nusinėdavo miestan debesis dulkių, ir nuo liepos iki pirmųjų šalnų miestiečiams varvėjo no-  
gys, raudonavo ašarotos akys, tampė kosuliai. Šienligė!

Per šienligės sezoną vaistinių kasos nenusitodavo skambėti, klodamos dolerį prie dolerio už piliules, tabletes, lašus ir gargalus. Kiekvienais metais buvo išrandami nauji vaistai nuo šienligės, kurie taip pat negydė, kaip senieji. O prerijoje ke-

rojo "ragweed" girios, ir jų dulkių pakako, kad per vasarą čiaudėtų visas miestas.

Marija prerijos ir ne kentė, ir mylėjo. Kaip ir traukinių, kurie pralėkdavo, sudrebindami žemę, stūgindami geležiniais balsais ir švytruodami geliančių prožektorių akim. Naktimis, nubudinta praspiegusio ekspreso, Marija vartydavosi salionėly ant nutriušios sofos ir neapkęsdavo dusinančios nakties, ir savo prakaito, ir per suplyšusį lango tinklą išslyzusio uodo, ir ekspreso. Visas blizgantis, plieninis jis išlėkdavo ten, kur vasaros nebuvo drėgnai karštos, o žiemos šaltos; kur vietoje "ragweed" augo rožės, o kiekvienas namas stovėjo sode. Išsiausdavo ekspresas į pasakų kraštus, nubundindavo Mariją ilgesingu riksmu ir pralėkdavo nepalikęs nieko.. O mergaitė kniaubdavosi ir drėgną pagalbę, kad negirdėtų tostančių vagonų, nei svirplių, nei cikadų. Jie visą vasarą žirino savo įkyrią melodiją, be kurios, tačiau, Marija nebūtų galėjusi užmigti...

\*\*\*

Šeštą rytą, ypač rudenio, prerija graži. Šeštą rytą nejuda nė viena žolė. Skystas rūkas lyg numesta šifono skiautė vyniojasi aplink gumbuotus topolių liemenis. Tik per naktį išalkę juodvarniai geltonom ragų akim kimiai kranksi šakose, ir į saulę pradeda suktis saulėgrąžos. Nuo liepos iki vėlyvo spalio čia jos žydėdavo, mažais sulaukinėjusiais žiedais sekdamos padūmavusį saulės kamuolį. Tada prerija švytėdavo geltonai, kaip šilta lempa, o aplink ją zirzdavo ir plakdavosi milijonai abzdžių.

Kiekvieną rytą, eidama darban, Marija turėdavo perbristi preriją: žiemą sniegu, vasarą žolėmis. Pirmas autobusas į miestą stojo už preriją aptūpusių namukų kvartalo, o Marijos tėvo lūšna riogsojo dar anapus bėgių. Mergaitė ne kentė to laukinio ploto ir tų bėgių, kurie ją skyrė nuo miesto, nuo apšviestų bulvarų, nuo aksominių pievucių, nuo krautvių ir kino teatrų, kur dainavo, mylėjo, bučiavo Elvis Presley ir Marilyn Monroe. Bet tėvas gėrė, motina gimdė dažnai, ir apie namus aksominę pievutę Marija galėjo tik svajoti. Nekartą mergaitė galvojo nušokt nuo suklypusio priebučio į prekinio traukinio atvirą vagoną ir išvažiuoti ten, kur kasnakt išlėkdavo blizgantis ekspresas. Bet... pražysdavo saulėgrąžos ir ji pasilikdavo...

-- Būk realistė, kiddo! -- sakydavo Betty Marrijai, kai ta, kempine šluostydama Coca-Cola nulais tytą užkandinėd bufetą, užsimindavo savo svajones.

-- Kūdikai, tu! Blizgantis ekspresas! Žinai, kur jis važiuoja? Į lygiai toki pat dvokiantį miestą, kur lygiai tokioj pat Walgreen užkandinėj storoms pirkejomis pardavinėja Coca-Colą tokia pat Marija. Taip, taip. Tokia, kaip tu. Svajotoja apie sodus ir gėles. Arba Betty.. Kaip aš, kuri ieško vyro su pinigais! Supranti?

Betty mirktelėdavo ir garsiai nusi juokdavo. Jos tirštai nudažytos lūpos atrodė, kaip saldžiosios vyšnios. Ji kraipė klubus, mėgdžiodama Monroe eiseną, o paduodama meniu kortelę, kiekvienam vyrui sakė "labas, gražuoli!" Betty gaudavo daug arbatpinigių.

(Bus daugiau)

## LIETUVIŠKOJO GYVENIMO NUOTAIKOS

EMILIJA ČEKIENĖ

## MANO RANKOS, MANO KOJOS...

Menas yra negailestingas. Kas jau kartą i kurio nors meno verpetą patenka, tai nelengva iš jo išplaukti. Tačiau ne vienas silpnės valios menininkas dėl per didelės menų aukos vis dėl to nutyla. Juo greičiau nutyla savo siekimų pradžioje išgirdęs nepalankias kritikas nors ir ne profesionalų tos meno šakos kritikų, o dažniau iš draugų ir pažįstamų. Panašių kritikų neišvengia nei vienas rašytojas, žurnalistas, dailininkas, solistas, aktorius ar kitokio talento žmogus, nors jie kaip tik turėtų būti vertinami, kol dar nėra mirę, nes kiekvienas iš jų savo talentu kelia lietuvių tautos vardą išsižadėdami didelės dalies asmeninio gyvenimo laisvės ir malonumų, o išeivijoje aukodami visą poilsio lai-

ką. Apie tai geriausiai galėtų pasakyti jiepatys, kaip tai š.m. sausio 21 d. Dirvoje tilpo nuoširdus vienos iš pačių iškiliausių Australijos dailininkės lietuvių tės E. Kubbos prisipažinimas kūrybinės eksperimentų išgyvenimų, viename australų žurnale.

-- Kartą tokios kūrybinės mūzos pagauta, aš atsimenu, kad vakare su maišiau dažus ir su ruda kreida pradėjau trijų paveikslų pradinius ški-cus. Praėjo viena, dvi, trys valandos, o aš vis dar tapiau ir tik rytą prabudusi lovoje su visais drabužiais, pati išsigandau, nežinodama, kas atsitiko. Mano rankos, mano kojos, pagalvė ir visos lovos paklodės buvo išdažytos skirtingiausiais dažais...

O štai lygiai tais pačiais žodžiais prabyla visai kito žanro meno,

kitame pasaulio kontinento iškiliausia lietuvių operos solistė Lilija Šukytė rytojaus dieną po spektaklio Metropolitan operoje New York'e, kur ji atliko Neddos vaidmenį Pajacų operoje ir turėjo muštis su savo "vyru". Ji sako: "Mano rankos, mano kojos sutinę, visą kūną skauda nuo apdaužymo ir griuvimo, nuo mėlynų dėmių".

Tuo dar nesibaigia aktorijos auka menui. Norint gerai ir meniškai atlikti ypač naują savo vaidmenį, aktorius užsidaro savyje prieš spektaklį savaitę ar daugiau ir studijuoja, gyvena būsimos rolės vaidmenyje, atkuria tą laikotarpį, kuriame vaidinimas vyks. Vienos garsios aktorės monografijoje skaičiau, kad ji užsitaravo trim savaitėm nuo šeimos namuose, išleisdama tik tarnaitę. Vyresnės buvęs tiek išmintingas, kad jis suprato ir jos šeima su dviem vaikais gražiai sugyveno.

Ir abiejų mūsų aukščiau minėtų menininkų žodžiais tarant, tada jos nori būti vienos ir mažiausias trukdymas nutraukia tų kūrybinių išgyvenimų sūklą. O ve lionis dail. Adomas Galdikas kūrimo ekstazės metu suskambėjus telefonui kartais jo negirdavo, o išgirdęs norėdavo jį sudaužyti idant niekada daugiau ne laiku neskambėtų.

Tik iš kelių paskutinių metu pasitaikiusių pavyzdžių, kurių tiesos, tikiu, nei vieno talento kūrėjas nepaneigs, matome, kaip daug asmeninės laisvės jie atiduoda talentui, kitaip sakant, jie išdalina save kitiems ir kartu su jais vėl atgimsta.

Liliją Šukytę šį kartą New York'o lieuviai sutiko labai šiltai, gausiai atsilankydami ir pagerbdami po vaidinimo nuėję pasveikinti, apie ką R. Kezys per "Laisvės Žiburio" radiją sausio 23 d. lietuvių visuomenei pranešė, o kiti savo išpuodžius viens kitam pasakojo.

-- Sėdžiu Metropolitan operos rūmų koridorijų laukdaas, kol atsidarys durys įsalę ir stebiu atvykstančią publiką. Dauguma ponių su vakarinėm ilgom suknelėm, puošniai sutvarkytom plaukų šukuosenom, ilgais iki žemės brangių kailių apsiaustais, blizgančių brangenybių retežėliais ant kaklo ir žiedais. Turtingi žmonės čia renkasi, galvoju sėdėdamas ir nepavydėdamas jiems, nes nors daug, labai daug pinigų galima pirkti, bet ne viską. Tie žmonės renkasi brangius bi-lietus nusipirkę ir publikai skirtas vietas, o štai iš tėviškės ant motinos rankų per karo audras išnešta nuo raudonojo okupanto, varge, bet rūpestingai išauginta ir išmokslinkta lietuvių tautos sielą scenoje primadonos vaidmenyje ir ji



Jono Nasvyčio pastatyti Surfside apartamentiniai namai.

## SUNKUS KELIAS, BET DIDELIS LAIMĖJIMAS

Jonas Kazlauskas

Statyboje yra du charakteringi momentai. Po ilgo ir sudėtingo planavimo, prakasi žemę ir stebi, kaip pastatas auga; o antrasis, kai daug energijos ir darbo valandų pareikalvęs kūrinys yra baigtas, jį su sentimentu parduoti ir palieki -- sako energingas užsispyręs žemaitijos ūkininko sūnus statybininkas Jonas Nasvytis.

Jis atvyko į JAV 1949 m. Yra Korėjos karo veteranas. Praleides keletą metų nekilnojamo turto biznyje ir atidžiai ieškodamas verslo šakos, kuri jį pilnai patenkintų, 1963 m. pradeda statybininko karjerą. Jo veržlumas jau atnešė rezultatus. Pradėjęs statybą su labai mažu kapitalu, šiuo metu jis stipriai kontroliuoja ir vadovauja tris statybos bendroves, yra jų prezidentas,



Jonas Nasvytis

kurios atlieka įvairius darbus, pradedant gyvenamu namu ir baigiant milijoniniu apartamentu. Bendrovių tur-tas, per neilgą laiką, paugo daugiau, negu 25 kartus!

Stipriosios jėgos 1971 m. Amerikos ekonominio gyvenimo apsnūdime buvo automobiliai ir statyba. Pradėtų namų ir apartamentų statybą pasiekė 2 milijonų vienetų lygi, kuris buvo aukščiausias paskutinių 15 metų bėgyje. 1970 m. statyba vegetavo, 1971 m. ji augo, o 1972 m. tikimasi, kad ji bus vienas iš faktorių stiprinančių ūkinį gyvenimą, nes namų paklausa yra gera, o paklausa yra ekonominis, negu praeitais metais. Nuošimčiai dabar vėl žemesni, todėl skolinis ir investuoti į statybos objektus asmeniniam naudojimui ar biznio tikslui, laikas daug palankesnis. Toks teigimas yra pagrindžia-mas tokiu samprotavimu: jei Amerikos ūkis pradės pastoviai stiprėti, kaip numatoma 1972 m., paskolų nuošimčiai daugiau nekreis, o pavyėjusi paklausa paskoloms automatiškai atsilieps į bankų turimus išteklius. Jei ūkinis klimatas apvils ekonomistų laukiamą kilimą, spaudimas išsivystys į nuošimčių lygį, bet sumažėjimas bus nedidelis.

Tokią pageidavimą išgirdusi vėliau pasiteiravau, kodėl gi nepriima gėlių į sceną operoje ir gavaupaaiškinimą, kad jeigu priimtų, tai kartais nebūdama vertas gautų pilną sceną gėlių, o pats geriausias scenos menininkas visai negautų dėl įvairių aplinkybių. O be to, tai būtų ir trukdymas laikui, todėl visos gėlės ar dovanėlės siunčiamos tik į privatų jiems skirtą kambarį.

-- Savo vaidmenį ji atliko puikiai. Aš kritiškai ir idėmiai skiau visą laiką ir priejau išvados, kad ji yra puikus lyrinis sopranas, vi-suose perėjimuose nepadarė jokios klaidos, turi nepaprastai aukštą techniką -- tvirtino muzikė p. Šlapelienė ir buvo daug daug gražiu atsiliepimų.

-- Savo vaidmenį ji atliko puikiai. Aš kritiškai ir idėmiai skiau visą laiką ir priejau išvados, kad ji yra puikus lyrinis sopranas, vi-suose perėjimuose nepadarė jokios klaidos, turi nepaprastai aukštą techniką -- tvirtino muzikė p. Šlapelienė ir buvo daug daug gražiu atsiliepimų.

Stipriosios jėgos 1971 m. Amerikos ekonominio gyvenimo apsnūdime buvo automobiliai ir statyba. Pradėtų namų ir apartamentų statybą pasiekė 2 milijonų vienetų lygi, kuris buvo aukščiausias paskutinių 15 metų bėgyje. 1970 m. statyba vegetavo, 1971 m. ji augo, o 1972 m. tikimasi, kad ji bus vienas iš faktorių stiprinančių ūkinį gyvenimą, nes namų paklausa yra gera, o paklausa yra ekonominis, negu praeitais metais. Nuošimčiai dabar vėl žemesni, todėl skolinis ir investuoti į statybos objektus asmeniniam naudojimui ar biznio tikslui, laikas daug palankesnis. Toks teigimas yra pagrindžia-mas tokiu samprotavimu: jei Amerikos ūkis pradės pastoviai stiprėti, kaip numatoma 1972 m., paskolų nuošimčiai daugiau nekreis, o pavyėjusi paklausa paskoloms automatiškai atsilieps į bankų turimus išteklius. Jei ūkinis klimatas apvils ekonomistų laukiamą kilimą, spaudimas išsivystys į nuošimčių lygį, bet sumažėjimas bus nedidelis.

Tokią pageidavimą išgirdusi vėliau pasiteiravau, kodėl gi nepriima gėlių į sceną operoje ir gavaupaaiškinimą, kad jeigu priimtų, tai kartais nebūdama vertas gautų pilną sceną gėlių, o pats geriausias scenos menininkas visai negautų dėl įvairių aplinkybių. O be to, tai būtų ir trukdymas laikui, todėl visos gėlės ar dovanėlės siunčiamos tik į privatų jiems skirtą kambarį.

-- Savo vaidmenį ji atliko puikiai. Aš kritiškai ir idėmiai skiau visą laiką ir priejau išvados, kad ji yra puikus lyrinis sopranas, vi-suose perėjimuose nepadarė jokios klaidos, turi nepaprastai aukštą techniką -- tvirtino muzikė p. Šlapelienė ir buvo daug daug gražiu atsiliepimų.

Dabar bankai yra palankūs skolinimui, ir jų ištekliai yra geri, o centrinis bankas, reguliuoja nuošimčių dydį, atsižvelgdamas į dabartinę, pagerėjimo laukiančią JAV ekonomiką.

Statyba yra vienas iš pagrindinių faktorių valstybės ūkyje. Tai rizikingas biznis, mėgstas didelius bangavimus ir žadąs realius finansinius rezultatus arba nepasisekimus. Jos reikavimai dideli -- drąsa, kantrybė, kietas darbas ir sugebėjimas išvystyti tempą, įjungti idėjų kapitalą į produktingiausią darbą. Kuo stipriau ir greičiau doleris dirbs, tuo statybininkas sulauks geresnių davinų.

Jonas Nasvytis, pradėjęs statybos darbą prieš 8 metus, jau peržengė 5 milijonų vertės pastatytų namų bei apartamentų ribą. Cleveland, Salem, Euclid, Eastlake, Solon, Chardon ir Mentor yra Ohio miestai, kuriuose yra jo kūriniai. Dabartinio Euclid'o miesto tarybos nario A. J. Sustarsic's pareiškimas yra charakteringas progresyvuojančiam J. Nasvyčiui: "Beacon Hill yra pastatas, kuriuo bet kuri vietovė didžiulęsi ir p. J. Nasvytis yra laukiamas mūsų mieste... he has come up with a most beautiful and useful building" (citata iš "Properties" žurnalo 1969 m. kovo mėn. 90 psl.)

Pirmasis pastatas yra pastatomas Clevelande. Su dalininkais sutelkia nedidelį kapitalą, gauna paskolą, ir darbas su įvairiomis numatytomis ir nelauktomis problemomis tvarkingai vyksta. Nesėkmių yra, rezultatai tik vidutiniški, bet pažanga matyti, nors žymiai mažesnė negu buvo planuota. 1964 m. ruduo atneša pirmus rezultatus: bandymas iš-jimas bus nedidelis.

(Nukelta į 6 psl.)



Vienas populiarių Beacon Hill apartamentų, pastatytų Jono Nasvyčio.

## Jaunoji Karta

Redaguoja JORŪNĖ JONIKAITĖ

Dirvos skiltyse linksniuotoji Jaunimo Kongreso sąmatos suma 160 tūkstančių dolerių buvo paimta iš kongresui rengti komiteto posėdžių kalbų. Formali, Kongreso Komiteto 1971 m.

spalio 17 d. posėdyje, patvirtintoji sąmata siekia \$99,472.39.

A t s k iromis pozicijomis kongreso numatomos išlaidos tokios (daviniai iš posėdžio protokolo):

|                                                    |           |
|----------------------------------------------------|-----------|
| 1. Jaunimo Kongreso Komitetas .....                | \$ 750.30 |
| 2. Jaunimo Kongreso Prezidiumas .....              | 533.85    |
| 3. Jaunimo Kongreso Pirmininkas .....              | 6,564.20  |
| 4. Jaunimo Kongreso Kontrolierius-iždininkas ..... | 2,219.84  |
| 5. Jaunimo Kongreso Būstinė .....                  | 2,826.95  |
| Kongreso darbo komisijoms:                         |           |
| 6. Atstovų .....                                   | 22,276.65 |
| 7. Programos .....                                 | 23,215.00 |
| 8. Stovyklų .....                                  | 12,915.00 |
| 9. Parodų .....                                    | 4,767.60  |
| 10. Vakariinių programų .....                      | 9,426.80  |
| 11. Atidarymo .....                                | 3,346.00  |
| 12. Informacijos .....                             | 2,910.00  |
| 13. Leidinių .....                                 | 6,180.00  |
| 14. Peticijų .....                                 | 1,540.00  |

Saulius Mikaliukas, PLJ Kongreso Komiteto Kontrolierius-iždininkas, pareiškė, kad iki 1971 m. gruodžio 31 d. kongreso ruošos reikalamis išleista \$5,304.13. Savo ruožtu Antanas Sabalis, Kongreso Finansų Komisijos vicepirmininkas sausio 15 d. komiteto posėdyje pranešė, kad iki šiol Jaunimo Kongresui aukų surinkta \$36,361.00.

Visi lietuviai prašomi nepagailėti finansinės para-

mos II Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui. Jį paremdami jūs išreiškiate patikėjimą išeivijos ateitimi -- lietuvišku jaunimu" -- sakoma Jaunimo Kongreso žiniaraštyje (1972 m. sausio 30 d. 2 psl.) Kongresui piniginė parama nukreipiama Kongreso Finansų Komisijai, adresu: Mr. J. Kazickas, Lithuanian World Youth Congress, 530 Fifth Avenue, New York, N. Y. 10036.



II PLJK Informac. k-jos ruošos spaudos konferencijos, sausio 9 d. iškarpa. Sėdi iš kairės: Finansų k-jos iždin. S. Mikaliukas, Varpo red. A. Kučys, LŽS c.v. pirmin. J. Vaišnys, SJ. Dirvos arstovas M. Valiukėnas, Sandaros red. J. Vaidėlys ir Lietuvių radijo forumo vedėjas V. Kasnėnas. P. Maletos nuotrauka

# Sunkus kelias, bet didelis laimėjimas

(Atkelta iš 5 psl.)  
laikytas, 32 butų apartamentas baigtas, galima toliau planuoti ir vykdyti.

Jau su didesniu pasitikėjimu nors dar su ribotu patyrimu, pradeda antrą pastatą. Čia be visų normalių sunkumų, dar reikia nugalėti kasdien 150 mylių kelią. Ši 27 butų pastatą esanti Salem, Ohio, bebaigiant statyti, nuperkama žemė jau didesniai objektui Euclide. Kada Salem statyba baigta ir beveik visi butai išnuomoti, visa energija metama į Euclide numatyta projektą. Kaip sėkmingai pavyko nupirkti sklypą, taip sunkiai sekėsi gauti paskolą. Mat, pasitaikė laikas, kada kreditai buvo labai suvaržyti. Paskolos negavimas rimtai grąsino likviduoti neseniai pradėtą biznį su skaudžiomis finansinėmis pasekmėmis. Toks kybojimas ore, tęsėsi keletą mėnesių ir kainavo daug sunkių dienų ir naktų visai jo šeimai.

Pagaliau, 1967 m. spalio mėn. paskola buvo gauta, ir iš visos jėgos pradėtas naujas darbas. Pamažu grįžta viltis ir prasimato teigiami ateities daviniai. Sunkiausias momentas liekaprailtyje.

Tas naujas Beacon Hill apartamentas 6 aukštų turi 45 butus ir garažą talpinantį 32 automobilius. Gyventojų patogumui įrengti dušai, mankštos kambarys ir lauke maudymosi baseinas. Statybos kaina \$750,000.00.

Jo pastatymas buvo komplikotas, nes sklypas buvo nelygus, bet 12 laipsnių kylantis į kalną. Reikėjo labai glaudaus bendradarbiavimo tarp statybininko ir architekto. Kai jis buvo užbaigtas šiuometinis Euclido miesto tarybos pirmininkas M. Kosmetos pareiškė: "statyba išpildė visus miesto griežtus nuostatus ir reikalavimus pastato ir sklypo atžviliiu -- it's a beautiful layout" ("Properties" žurnalas 1969 m. kovo mėn. pusl. 91). G. Hersh, įvertindamas šį pastatą, rašo: "The capable architects and the talented hand of Nasvytis are apparent... the well-accepted apartment has a life span as long as the Rock of Gibraltar. In the selection

of the masonry design, pre-stressed, double T slabs were used to support the exterior. (Properties, pusl. 96).

Įdėtas laikas, energija ir kapitalas, laiku ir tvarkingai užbaigtas darbas nėra atlyginami iš karto, pelnas nėra matuojamas tik gautu piniginiu uždarbiu už paskirą objektą. Įgytas pasitikėjimas, reputacija ir kokybė yra ateitiespenn-džia elementai, kurie padeda pralaužti ledus platesnius horizontus. Tas trijų ketvirčių milijono apartamentas atidarė duris į 3 milijonų vertės kompleksą, East lake mieste, ir J. Nasvytis tapo pilnateisis narys verslo šakos, jo žmonos Reginos žodžiais tariant, reikalaujančios virš 24 val. darbo dieną, 8 dienų savaitėje ir 33 dienų mėnesyje!

Eastlake statyba buvo trijų vienetų, kurie yra didžiausi Lake apskrityje. Du apartamentai su 246 butais užima 250,000 kvadratinį pėdų. Taip pat yra poilsio pastatas. Surfside apartamentų lauko sienos ir stogas buvo pastatyti per 120 dienų, o pilnai užbaigti per 20 mėnesių -- 12.5 butų į mėnesį arba 3 butai į savaitę. Tempas pavydėtinas!

Eastlake miesto inžinierius Walker parašė šiuos komentarus: "Surfside is well designed and as well constructed development as I've ever seen -- plus being attractive -- and of course, complying with city's zoning regulations" (Properties 1970 m. rugsėjo mėn., pusl. 77).

Augantis biznesas, turimas kapitalas, ūkiniai faktoriai ir nuolatinis stebėjimas statybos pulso ir savybių, iššaukia ir naujus reikalavimus, kurie atitiktų esamai padėčiai ir pateiktų ateities kuriamas situacijas. Diversifikacija ir ekspansija buvo atsakymas. Buvo įkurtos dvi naujos bendrovės, ir pradėti statyti pavieniai namai ir atlikti didesnius mūro darbus.

Gyvenamieji namai statomi rytiniuose Clevelando miesto priemiesčiuose, daugumoje pagal klientų užsakymus ir pageidavimus. Ten vyrauja trys pagrindiniai Amerikos modeliai, o tradiciniai dvie-

jų aukštų (colonial) dominiuoją. Kaina priklauso nuo pirkėjo, pradedant \$37,500 ir siekiant \$55,000. Per metus laiko buvo pastatyta ir paroduota 11 namų.

Mid-Rise Masonry bendrovė atlieka įvairius išorinius mūro plytų ir akmens darbus. Iki šio laiko yra užbaigusi keletą komercinių ir valstybinių darbų. Vienas iš jų yra Chardon Ohio State Highway Patrolio būstinė. Šiuo metu darbai yra jau peržengę per pusę Mentor, kur statomi Lake apskrities protiniai atsilikusių vaikų dideli moderniški namai. Kontrakto suma \$400,000. Pirmasis pastatas, užimęs vieno akro grindų plotą bus mokykla ir dirbtuvės, ant-rasis, trijų aukštų bendrabučiai.

1972 m., žada kūrybiną laikotarpį. Nasvytis Enterprises bendrovė, pirmoji, pati didžiausia ir stipriausia, jau ruošia planus sindikato pagrindais Solon mieste komerciniam pastatui. Projektas sudarytas vienam daugiakščiui apartamentui.

Galaxie Home korporacijos užsibrėžimas yra 25 gyvenamieji narių gatvių pravedimas.

Balandžio mėnesio pradžioje užbaigus mū-

ro darbus Mentor, Mid-Rise Masonry koncentruosis į didesnius mūrijimo statybos objektus.

Garsusis amerikietis architektas F. L. Wright yra pasakęs, kad architektūra pristato asmenybę, literatūra nupasakoja ją. Tapyba parodo žmogų; per ją galima net klausytis ir išgirsti jį; bet jei nori pažinti ir paliesti jį išgyvenimu -- ženklą jo pastatus ir ten rasi žmogų, koks jis iš tikrųjų yra. Jis negali pasislėpti nei nuo savęs, nei nuo stebėtojo.

Jonas Nasvytis su šeima gyvena Clevelande. Jo žmona Regina Brazilio levičiūtė yra biznio istaigos, esančios 21877 Euclid gatvė, Euclid, vedėja; aktyvi skautų veikėja nuo 1945 metų, ir akademikų skaučių draugovės kandidačių globėja. Sūnus Paulius yra pradžios ir lituanistinės mokyklos mokinys. Duktė Vilija lanko gimnaziją ir Lituanistikos Pedagoginius kursus, priklauso Čiurlionio Ansambliui ir jo tautinių šokų grupei ir yra dažna lietuvių rengimų programų dalyvė.

Skaitykit ir platinkit DIRVĄ

## AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBĄ SUDARANČIŲ IR BENDRADARBIAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VADOVYBĖMS

Gerbamieji,

Mūsų tautos apsisprendimas laisvai gyventi, kurti, tvarkytis yra išreikštas 1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Nepriklausomybės Deklaracijos Aktu. Nepriklausomybės paskelbimo Aktas buvo palydėtas ir apgintas didžiomis ir daugelį sykių net gyvybinėmis aukomis.

To AKTO diena -- mūsų visų didžioji tautinė šventė. Visi ją turime paminėti, švęsti, prisiminti. Laisvajame pasaulyje viešai, pavergtoje Lietuvoje -- slap-tai.

Komunistinis okupantas tebelaiiko lietuvių tautą surakinta sunkioje priespaudoje. Bet tautinis lietuvių sąmoningumas iškilo stiprus ir nepalaužtas. Okupantas net ir žiauriausiomis priemonėmis nepajėgė sunaikinti lietuvių - lietuvių laisvės troškimo, noro laisvai nepriklausomai gyventi. Dėl Lietuvos nepriklausomybės įgyvendimo aukos tebesitėsia ir šiandien.

Brazinskai, Kudirka, Simokaiciai, Prienų lietuvių protestai ir kiti patriotiniai tautiniai pasireiškimai tvirtina kasdieną lietuvių tautinį subrendimą ir ištvermingumą. Jų pavyzdžiai tepri-duoda mums daugiau ryžto, energijos, visų susiklausymo, dirbant mums taip

brangų tautinį darbą. Tegul nebūna nė vieno lietu-vio, neprisidedančio prie Lietuvos laisvinimo darbo.

Minėdami Vasario 16-sios šventę, turime ir vėl, bet dar stipriau pasauliui priminti lietuvių tautos tragediją. Paremkime Amerikos Lietuvių Tarybą. Aukokite jos vedamam laisvinimo darbui vietinių kolonijų minėjimuose arba prašome aukas siųsti į ALTOs Cent-rą -- Lithuanian American Council, Inc., 2606 West 63 St., Chicago, Ill. 60629.

Tegul būna stiprinamas mūsų nusistatymas, kad mes -- lietuviai -- niekada ir niekur nenurimsime, kol Lietuva ir vėl bus laisva, nes nėra jokios kitos valstybinės santvarkos ar formos, kuri galėtų atstoti laisvą, nepriklausomą valstybę. Tad visi, KAIP VIE-NAS, dirbkim, kovokim dėl LAISVOS LIETUVOS.

Dr. Kazys Bobelis,  
Amerikos Lietuvių  
Tarybos Pirmininkas

1972 m. vasario mėn. 1 d.

• Lithuania 700 Years  
antroji laida jau išsibaigė, bet pareikalavimas iš sve-timųjų vis dar ateina, todėl prašome visus platinto-jus, kurie dar turi bent vie-ną ar daugiau egzempliorių gražinti galimai greičiau žemiau nurodytu adresu idant galėtume patenkinti s v e t i m ų j ų pareikalavimą. Lithuanian Independence Fund Inc., 87-80 96 Street, Woodhaven, N. Y. 11421.



Mūsų pasiimtiną namo paką  
tikriems alaus mėgėjams.

## CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

### VASARIO 16-OSIOS MINĖJIMAS CLEVELANDE

Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 54 metų sukakties minėjimas įvyksta šį sekmadienį, vasario mėn. 13 d. sekančia tvarka:

Šv. Mišios: 10 val. Naujos liet. parapijos bažnyčioje. Mišių metu giedos Čiurlionio Ansamblis. Prieš Mišias, vėliavų pakėlimas parapijos aikštėje.

10:30 val. Šv. Jurgio liet. parapijos bažnyčioje.

Iškilmingas minėjimas: 4 val. Naujos liet. parapijos salėje.

Kalbas pasakys Cuyahoga Apskritis komisierius Frank R. Pokorny ir visuomenininkas inž. Jonas Jukūnas iš Chicagos.

Minėnėje dalyje pasirodys LTM Čiurlionio Ansamblis, vadovaujamas komp. Alfonso Mikulskio, kuris išpildys keletą dainų ir taip pat bus pastatyta akademiname stiliumi Bernardo Brazdžionio poemos "Vaidila Valiūnas" inscenizacija, režisuota aktorius Zigmo Peckaus. Šiame pastatyme dalyvauja: Z. Peckus, I. Gatautis, V. Žilionytė ir Z. Dučmanas, taip pat Čiurlionio Ansamblis su kankliu orkestru.

Visos Lietuvių organizacijos prašomos dalyvauti pamaldose ir minėjime su vėliavomis ir visi Clevelando ir apylinkių lietuviai kviečiami gausiai atsilankyti. Minėjimo metu bus renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalams.

Minėjimas bus trumpesnis už ankstesnius. ALT Clevelando Skyriaus Valdyba

• Apdraudęs reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.



Grupė Valančiaus lituanistinės mokyklos mokinių išpildant programą jaunimui suruošame Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo minėjime vasario 6 d. šv. Jurgio parapijos salėje. J. Garlos nuotrauka

### ATSTOVŲ RINKIMAS II PLJ KONGRESA

Vasario 6 d. Clevelande, šv. Jurgio parapijos salėje, įvykusiame jaunimo susirinkime buvo išrinkti kandidatai (18-30 m. amž.) į Ohio apygardos atstovus:

Paulius Alšėnas, Rimas Aukštuolis, Birutė Balčiūnaitė, Marytė Idzelytė, Onutė Kliorytė, Antanas Kalvaitis, Teresė Naimanaitė, Jūratė Petraitytė, Elenutė Razgaitytė, dr. Viktoras Stankus, Onilė Vaitkutė.

Iš šių kandidatų reikės išrinkti 5 atstovus į II PLJ Kongresą. Balsuoja visi nuo 16 iki 30 m. amž. Prašome įmąžą vokelį idėti lapelį su 5 kandidatų pavardėmis už kuriuos balsuojama. Už klįjavus idėti į didesnį voką, ant kurio užrašoma balsuojančio pavardė ir adresas ir vėliausiai iki vasario 12 d. (pašto antspaudo data) išsiųsti rinkimų komi-

### KIEK CLEVELANDO LIETUVIAI DUODA LIETUVOS BYLAI IR ŠALPAI

Čia patiekiami 1971 metų daviniai statistikos forma duoda tikrą ir ryškų vaizdą, kiek Clevelando ir apylinkių lietuviai pinigais prisideda prie Lietuvos bylos palaikymo (VLK, ALT) bei paramos reikalingų tautiečių šelpimo Lietuvoje, Sibire ir kitur. (BALF, Religinė Šalpa) ALTai iš 233 asmenų buvo gauta \$2,305 dol. aukų.

šijai šiuo adresu: Arūnas Čiuberkis, 17421 East Park Dr., Cleveland, Ohio 44119.

Komisija

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

PARDUODAMI 2 namai ant vieno sklypo, vienas 6 kambarių ir kitas 5 kambarių, dvigubas garažas, vaisių medžiai, arti autobuso sustojimo, mokyklos, bažnyčios, krautuvų, netoli Slovenian Rest Home, E. 185th St. ir Lake Shore Blvd. apylinkėje. Telef.: 235-4876 ar 531-1029. (11-12)

### SETUP MAN OPERATOR

SCREW MACHINE DEPARTMENT Self starter, initially responsible for all set-up and operation of screw machines. Must be promotable to supervision, over entire automatic screw machining department. Apply Mr. R. MENTLEY.

O & S BEARING & MFG. DIV. 77 WEST 8 MILE RD. WHITMORE LAKE, MICH. 48189 Phone 313-449-4401

An Equal Opportunity Employer (10-12)

### WANTED AT ONCE JOURNEYMAN DIE MAKER

For small progressive dies. Must be able to build dies from part print. Full time, topwages & benefits paid. 8 hour day.

Call for Appointment TR 1-9010

CASS MACHINE CO. 691 Antoinette, Detroit, Mich. (11-21)

### WANTED AT ONCE JOURNEYMEN DIE TRYOUT DIE MAKERS

Afternoons only—full benefits HERCULES MACHINE TOOL AND DIE 13920 E. 10 Mile Warren, Mich. (12-16)

### FITTERS

MUST BE EXPERIENCED IN CONVEYOR WORK. UNION SHOP. ALL FRINGE BENEFITS. LOCATION NEAR CHRYSLER HIGH-LAND PARK AREA.

ASK FOR GEORGE SAVAS 313-868-1800 (12-14)

TAUTOS FONDUI aukojo 155 asmenys \$1,360.00.

BALFui aukojo 241 asmenys \$2,667.00.

RELIGINEI ŠALPAI aukojo 139 asmenys \$1.125.00.

Be to, ALTa pereitą vasarą yra surinkus Brazinskių reikalams, dar 892 dol. kuriuos sudėjo 171 aukotojas. Tuo būdu ALTos surinktoji suma siekia beveik 3,200 dol. Toliau eina BALFas su 2,667 dol., TAUTOS FONDAS -- 1,360 dol. ir RELIGINĖ ŠALPA su 1,125 dol.

Palyginus aukotojų sąrašus gaunasi vaizdas, kad visuose aukotojų sąrašuose beveik tos pačios pavardės. Gal dar yra aukotojų, kurie betarpiškai savo aukas pasiūnčia centrams ir į šią statistiką neieina. Bet šis skaičius yra labai nedidelis. Tuo būdu Clevelando ir apylinkių lietuvų skaičius, kurie aukomis prisideda prie Lietuvos bylos palaikymo ar šalpos reikalų pagal optimistiškiausius skaičiavimus tegali siekti tik 300 (šeimų ir pavienių) asmenų.

Mūsų organizacijų vadovybės, kaip ir kiekvienas eilinis pilietis, kuriam dar rūpi lietuviški reikalai atkreips dėmesio ir pasidarys išvadas. Mano tikslas buvo žvilgtelėti į lietuviškumo veidrodį ir pažinti, kaip gi mes dar atrodome. Perkratydami savo sąžines turėtume nepamiršti kad nuo mūsų skaičiaus ir sudedamųjų sumų priklauso ir visa lietuviška veikla.

ALT rinkliava vyksta Vasario 16-os minėjimo metu, Religinės Šalpos gavėnios metu, Tautos Fondo -- po Velykų ir BALFo -- rudenį.

A. Garka

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

AUTOMATIC SET UP MEN For Brown & Sharp. Must have job shop experience only. No other need apply. Full company benefits, good working conditions, and high hourly rate.

Call JOE STUPAK 216-228-7070 (10-16)

## SKAUTIŠKOJI UŽGAVĖNIŲ IŠKILMĖ

Smagiai praleistas vasario 5 dienos vakaras šv. Jurgio parapijos svetainėje. Surengė Pilėnų tunto skautų tėvų komitetas. Apsčiai dalyvavo meninėje programoje, svečių vaišiniame bei įvairiose kitose pareigose skautai vyčiai, Neringos tunto vyresnės skautės ir daugelis jaunesnių, mažesnių iki... mažiausių skautų bei skautų.

Tėvų komiteto pirmininkui J. Gudėnui maloniai pasveikinus svečius, prasidėjo įdomi savo įvairenybėmis programa, šaunus pranešimas, gabiai įpinęs sąmojaus į viliojančias smulkmenas — A. Čiuberkis. Vilkiukų būrelis rūpestingai atliko gyvą vaizdelį su poezijos įtarpais ir dainomis, deklamuojant R. Urbaičiui, A. Miškinui ir V. Kavaliūnui bei "diriguojant" R. Urbaičiui ir A. Miškinui. Jau gerokai išlavinta pianistė S. Gruzdytė skambino liaudies dainų pynę. Dainos jaunimo ne paprastomis pastraipomis, bet labai muzikaliais deriniais, tartum sudarydamos vieną ištisą kūrinį. Talentingai pasiekta tikro grožio. Ištrauką iš Pulgio Andriušio vieno būdingo kūrinio skaitė R. Švarcas. Panašu į tikrai gyvą pokalbį. Raiškūs atspalviai ir kaitos stipriai paveikė klausytojus. Vyresnės skautės ir skautai vyčiai vaizdingai atliko keletą dainelių, gitaromis pritariant D. Kavaliūnaitei ir R. Švarcui. Skambėjo švelniai ir skoningai. Vaidyba dar labiau pagražino įspūdžius.

Vaišėms ir šokiams prasidėjus, nuosirdžių pastangų parodė rūpestingos šeimininkės. Labai mieli buvo "uniformuoti" mažiečiai padavėjai. Nuotaika, J. Wenedelio kapelos keliama, visus

džiugino. Jaunimėlis gerokai pasmerkavo moderniais šokiais, rateliais ir žaidimėliais.

Tėvų, svečių ir jaunimo dalyvavo per 200. Nežinia, kurių buvo daugiau — suaugusiųjų ar jaunimo. Dovanų laimikiai, V. Urbaičio linksmi skelbiami, kai ką praturtino.

Atrodo, kad visi liko dėkingi daugiausia širdies ir darbo idėjusiems J. Gudėnui ir tuntininkui V. Staškui.

Vladas Braziulis

### CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

VASARIO 13 D. Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 54 m. sukakties minėjimas. Rengia ALT Clevelando skyrius.

VASARIO 27 D. Šv. Jurgio parapijos salėje kun. P. Urbaičiui pagerbti pletis, Rengia Sauležiečiams Remti Komitetas.

KOVO 5 D. Grandinėlių koncertas.

KOVO 11 D. Kaziuko mugė Naujosios parapijos salėje.

KOVO 12 D. Sekmadienį Kamerinės muzikos koncertas.

KOVO 18-19 D. Lietuvių tautos genocido paroda Nauj. parapijos salėje. Rengia ALT Clevelando skyrius

BALANDŽIO 8 D. Vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos tradicinis pavasario balius.

### MAINTENANCE COUPLE

Must know general maintenance for apt. bldg. Wife to assist in cleaning apts. Good salary, free rent. Age 40 and over. Local refs. (313) TR 2-5801. (10-12)

### TRUCK OWNERS

OWNER OPERATORS WANTED BY STEEL HAULER TO HANDLE MULTI-AXLE LOADS FROM GARY-CHICAGO AREA TO MICHIGAN. CALL 219-845-2041 MR. S. DUNNETT (7-13)

### WANTED AT ONCE

1ST CLASS SKILLED COLD HEADER MACHINE SET UP MEN AND OPERATORS.

### Also

JOURNEYMAN MACHINE MAINTENANCE Union Shop, Fringe Benefits. APPLY IN PERSON

### MACHINE RIVET

DIVISION OF PRO SYSTEMS INC. 21221 Hoover Rd., Warren, Mich. (7-13)

## SUPERIOR SAVINGS

### AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALOKANAS UŽ PADĖTUS INDELIUS.

Už paprastus indėlius moka 5%

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE At Superior — (Near Rapid) Telephone 681-8100

## DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ISTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue 361-1763

936 East 185th Street 531-7770

★ 43rd ANNUAL ★

AL SIRAT GROTT

CIRCUS

"THE CIRCUS WITH A PURPOSE"

PUBLIC HALL

3 GREAT RINGS 25 BIG, THRILLING, EXCITING AND ENTERTAINING ACTS

featuring

CLEVELAND'S OWN PAT ANTHONY & HIS 18 FEROCIOUS MAN-EATING LIONS

plus the

FEARLESS BAUERS FAMILY

Performing on 3 Sway Poles high atop the ceiling of the auditorium. MR. BAUER IS THE ONLY MAN WHO EVER FELL FROM A SWAY POLE AND SURVIVED!

### FEB. 17 THRU 27 CIRCUS SCHEDULE

| Week Day Matinee Prices                                                                                       | Fri. & Sat. Evening, Feb 18, 19, 25 & 26                                                                         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wed Feb. 23rd & Fri. Feb. 25th<br>\$3.25-\$2.75-\$2.25                                                        | Saturday Matinee Prices Feb. 19 & 26<br>Sunday Matinee Prices Feb. 20 & 27<br>\$4.25-\$3.75-\$3.25-\$2.75-\$2.25 |
| <div> <div>Evening Prices</div> <div>Feb 17, 21, 22, 23 &amp; 24<br/>\$3.15-\$2.65-\$2.15-\$1.65</div> </div> | All prices tax included<br>Evenings at 8:00 P.M.<br>Matinees at 2:00 P.M.                                        |

Reserved Seat Tickets NOW ON SALE! PUBLIC HALL

CONVENTION CENTER BOX OFFICE also, BURROWS, 419 EUCLID AVE.

# DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• IV-tosios Tautinių šokių šventės spaudos ir radijo komisiją sudaro: Aloyzas Baronas, Vladas Būtenas, Emilija Čekienė, kun. Pranas Garša, Jurgis Janušaitis, Vytautas Kasniūnas, Alfonsas Nakas, Petras Petrutis, Algirdas Pužauskas.

• Ona Gražinskienė, IV-tosios Tautinių šokių šventės rengimo komiteto pirmininko dr. L. Kriauciūno pakviesta, sutiko vadovauti šventės banketo ruošai.

• Jonas L. Rimkūnas, parašęs diplominį darbą ir išlaikęs baigiamuosius egzaminus Chicago Institute of Technology gavo Master of Science ir Civil Engineering laipsnį. Jis dirba Chicagoje savo specialybėje — prie didžiųjų tiltų projektavimo. Gyvena su žmona Gražina ir sūnum Jonuku nuosavuose namuose Oak Forest, Illinois.

Štu dijuodamas Purdue universitete, Jonas priklausė lietuvių skautų korporacijai ir žaidė krepšinį jūrų skautų komandoje "Jūra". Jo tėvai, Irena ir Jonas Rimkūnai, yra nepailestintys tautinės srovės veikėjai Hammond, Ind.

## MIRĖ KUN. M. VALADKA

Užpraėjus savaitės pa- baigoje Scranton, Pa. po operacijos ligoninėje mirė Scrantono lietuvių katalikų tautinės parapijos ilgame- tis klebonas kun. Mykolas Valadka.

Velionis buvo gimęs 1904 m. Medeikonių km., Jezuo valsčiuje, Alytaus apskr. 1929 m. atvyko į JAV ir buvo paskirtas Scrantono lietuvių katalikų tautinės Dievo Apaizdos parapijos klebonu. Dalyvavo SLA veikloje — 1934-44 metais buvo SLA įstatų ir kontrolės komisijos narys.

Yra parašęs keletą kny- gų, redagavęs savo parapi- jos biuletenius, bendradar- biavęs spaudoje. Palaidotas Scrantone.

• Monika Kripkauskienė, amerikiečių tarpe gerai ži- nomą kaip gabi moterų va- karinių rūbų projektuotoja ir už tai apdovanota įvai- riaus žymenimis bei dovanomis, vadovauja "Jūratės ir Kastyčio" operos kostiumų paruošimui, kurie yra pa- čios Operos gaminami. Ma- lonu, kad sol. M. Kripkaus- kienė vėl įsijungė į Operą, kurioje ji yra dainavusi Gildos, Margaritos, Micae- los ir Frasquitos partijas Rigoletto, Fausto ir Carmen operose ir šiuo metu eina vadovaujančias pareigas.

• Lituanus žurnalo reika- lų vedėjui Jonui Kučėnui prašant, JAV LB Centro Valdyba perėmė Lituanus Fondacijos direktorijato su- darymo pareigas, kurios anksčiau priklausė JAV Lietuvių Studentų Sąjun- gai. Lituanus Fondacijos statuto 3-čiasis paragrafas nurodo, kad Lietuvių Stu- dentų Sąjungai pareigų ne- atliekant, jas perima JAV LB. Centro Valdybos buvo patvirtinti aštuoni Litua- nus Fondacijos direktoriai: — Algis Lukas, dr. V. P. Vygantas, dr. Elona Vaiš- nienė ir Aleksas Vaškelis; (vienų metų laikotarpiui) — Vytautas Kasniūnas, jr., Regimantas Vedegys, Jonas Kučėnas ir Jonas Račkaus- kas.

Algis Lukas paprašytas eiti Fondacijos prezidento pareigas. Kitais Fondacijos pareigūnais, t. y. sekreto- riumi ir įždininku pakei- ma pasirūpinti prezidentui.

## PRANESIMAS

Lietuvių Tautinių Namų (6422 So. Kedzie Ave., Chi- cagoje, tel. 778-9878) pa- stogės patalpos atdaros vė- karais: darbo dienomis nuo 5:30 val. p. p. šeštadieniai- s nuo 2 val. p. p. Sekmadie- niais nuo 12 val. dienos.

Norintieji dėl patalpų tartis kitu laiku, prašomi kreiptis į Brovių Kasakai- tį, tel. 778-7707.

## PATVARUSIS LIETUVI,

Vasario 16 išsako tautos vargą, kraują ir skaus- mą, atskleidžia didybę, jungia gilią praeitį ir neto- limą istoriją su dabartimi, saugo viltis ateičiai, nors prošvaisčių dar nematome. Neužsimerkiame prieš tikrovę, tačiau nepamirštame: šiandiena nėra amžina. Nesiremiamė po didžiųjų valstybių in- teresais palaidotu idealizmu, bet tikime skriaudos taku šimtmečius keliavusiu lietuviu. Lietuva yra ja- me. Su juo Lietuva yra prie Baltijos, Sibire, išeiv- vijoje.

Lietuvos valstybė niekad nebuvo jėgos žaidi- muose dirbtinai sukurtas administracinis vienetas. Ji, natūrali tautinė bendruomenė, kildavo pati. Tarp- tutinį gyvenimą atėdavo ne kurio nors didžiojo užnugary pasislėpusi, bet pati apsisprendusi už sa- varankų gyvenimą. Ir siaubo atvejais, viena palik- ta, pati surasdavo kelius išlikimui, pajėgdama pa- kelti nelaimės laikotarpių nuostolius.

Vasario 16 yra iškalinga tikrovės liudytoja. Mūsų tautos tikrovės, nežadančios staigių stebuk- lų, bet laiduojančios gyvybę. Vasario 16 yra lietuvių tautos šventė — ne išeivijos, ne vienos jos dalies. Nepriklausomybės atkūrimą prisimindami, ryž- tamės: daug pakėlėm, daug pakelsime; ilgai nešė- me ir nešame skriaudą, tačiau einame nepražūtin, bet gyvenimą; Lietuva mūsų ir mūsų jaunimo min- tyse liks reali, svetimos valstybės prievarta užim- ta mūsų arba mūsų tėvų gimtoji šalis, niekad ne- tapsianti abstrakčia sąvoka. Todėl ir mūsų rankos darbu nepavargs.

JAV LB centro valdyba

CARNEGIE RECITAL HALL, NEW YORKE  
Šeštadienį, kovo 25 d., 5:30 val. vak.

JORDAN HALL, BOSTONE

30 Gainsborough Street  
Sekmadienį, kovo 26 d., 3 val. p. p.

## VIOLIN\*PIANO DUO RECITAL

IZIDORIUS VASYLIŪNAS \* VIOLIN  
VYTENIS M. VASYLIŪNAS \* PIANO

### PROGRAMOJE

WOLFGANG AMADEUS MOZART .... SONATA IN D MAJOR K. V. Nr. 306  
JOHN BAVICCHI ..... SONATA Nr. 4 Op. 63 (FANTASY-SONATA  
ON LITHUANIAN FOLK-MELODIES)  
First Performance  
ERMANN WOLF-FERRARI ..... SONATA IN G MINOR Op. 1

## "GYVATARO" KONCER- TAS NEW YORKE IR PHILADELPHIJOJE

Atsižymėjusi lietuvių jaunimo "Gyvataro" grupė iš Hamiltono, Kanados, koncertuos Philadelphiaj ir New Yorque. Jie sėkmingai atliko savo programas Ka- nadoje, Amerikoje ir Euro- poje. Jaunieji menininkai šoks lietuvių tautinius šo- kius, jaunas solistas Jonas Vaškevičius dainuos, Jonas Govedas skambins pianu, Lina Verbickaitė dekla- muos, Kazys Deksnys gros akordeonu. Visa tai įvyks G. Dumčiūtei-Breichmanie- nei vadovaujant.

Šią šaunią grupę pama- tyti ir išgirsti galės visi, to- dėl, kad prel. Jonas Tada- rauskas ir Aušros Vartų parapija Hamiltone, Kana- doje globoja šias gastroles. Svarbu pažymėti ir tai, kad jaunimas aukojasi, iš- pildo šią programą ne dėl savo naudos, bet viską skir- ria persekiojamai Bažny- čiai Lietuvoje pagelbėti. To- dėl dar labiau visi turime įvertinti jų gerumą. Kaip? Pripildykime salę. Lietuvių šeimos, jaunimas turėtų bū- ti pirmieji pasigerėti lietu- vių jaunimo lietuviška pro- grama. Būkime gerasis šauk- liais ir ne lietuviams, pa- kvieskime savo pažįstamus pasigrožėti mūsų tautiniu menu.

Rengėjai visus kviečia, visų laukia. Philadelphiaj koncertas bus š. m. vasario 26 d., šeštadienį, 6 val. vak., Lietuvių Muzikinio klubo salėj, 2715 E. Allegheny Ave. New Yorque š. m. va-

• Floridoje rasite jaukią lietuvišką nuotaiką Jazbu- čių vasarvietėj, 8910 Collins Ave., Miami Beach, Flori- da. Visi butukai turi oro šaldymą (air conditioning), pilnai įrengtas virtuves su šaldytuvais. Erdvi nuosava automobiliui statyti vieta. Puikus plažas čia pat tik perėjus skersai gatvę. Veik- ia ištisus metus.

Dėl rezervacijų skambin- kite (305) 865-9258 ar 865-2678.

sario 27 d., sekmadienį, 3 val. p. p., Richmond Hill mokyklos salėj, 89-30 114 St., Richmond Hill, N. Y.

Lietuvių Katalikų  
Religinės Šalpos  
Valdyba

• Lietuvių Fondas išleido dviejų spalvų (raudona ir tamsiai žalia) lipinukus. kaina 1.00 už keturius lapus (144 lipinukai). Kas norėtų jų įsigyti sau ar pla- tinimui — kreiptis į LF būstinę: 2422 West Mar- quette Road, Chicago, Ill. 60629, tel. 312-925-6897.

## WATERBURY

### VASARIO 16 MINĖJIMAS

Vasario 16-sios šventės minėjimas šiemet Waterbu- ry įvyks vasario 20 dieną.

Minėjimas pradėdamas 9 val. ryto lietuviškos vėlia- vos pakėlimu prie miesto valdybos rūmų.

11 val. pamaldos šv. Juo- zapo lietuvių bažnyčioje už Lietuvą.

3-čią val. po piet iškil- mingas minėjimas parapi- jos mokyklos didžiojoje sa- lėje su atitinkama progra- ma. Pagrindinę kalbą pasa- kys iš New Jersey atvykęs LB CV-bos pirmininkas, ra- šytojas inž. Vytautas Vo- lertas.

Visi Waterburio visuome- nės lietuviai maloniai pra- šomi visose šventės minėji- mo dalyse gausiai dalyvau- ti. Laisvinimo reikalams sa- lėje bus priimamos aukos.

Waterburio ALTA

## MAINTENANCE SUPERVISOR

Leading midwest foundry has immediate need for man with strong supervisory ability. Must be skilled in areas of mechanical, hydraulic and electrical maintenance with emphasis on the electrical area. Solid experience necessary. Wages commensurate with experience. Moving expenses paid. Excellent employee benefits. A good opportunity with expanding company. Call or write: WEIL-MCLAIN CO., INC. Blaine St. Barbara A. Wolter Michigan City, Ind. 46360 (219) 874-5251 An Equal Employment Opportu- nity Employer (12-14)

## Spaudos balius Chicagoje

Vasario 5 dieną Chica- gos Inn Motion salėje pra- ėjo dideliu pasisekimu ir ... su nemaža doza nostal- gijos. Mat, šį balių ruoš- ti davė Lietuvoje buvusių tradicinių spaudos balių pavyzdys, bet kokie jie bu- vo, jau mažai kas atsimė- na. Paskutinis juk buvo ... 1939 metais, kada, kaip pati prisipažino, šio ba- liaus programos vedėja Dalia Kučėnienė dar ne- buvo gimusi. Ji tačiau gir- dėjusi, kad juos savo atsi- lankymu pagerbdavęs pats prezidentas. Tai iš- kėlė natūralų klausimą, kas gi čia užims jo vietą. Atsakymo neteko ilgai laukti. Tuoj po meninės dalies susirinkusius pa- sveikino VLIKo pirminin- kas dr. K. Valiūnas, ku- ris, kaip ir pridera spau- dos baliuje, paskelbė dar karštą naujieną: Brazins- kai tikrai nebūsią išduoti bet teisiams pačios Turki- jos. Be jo, Lietuvos pre- zidento pavyzdžiu, netrū- ko ir kitų "valdžių" atsto- vų. ALT valdyba buvo beveik visa su pirm. dr. Bobeliu priešaky. Tik Bendruomenės atstovybė buvo silpnoka.

Lietuvoje buvusius ba- lius priminė ir Vandos Stankienės išpildytos dai- nos, prieš keturiasdešimt ar daugiau pirmavusiam stiliuje, kitas programos dalyvis Antanas Gustaitis buvo kaip paprastai pui- kus ir ... aktualus.

Prisiminus negailės- tingą laiką... Ne tik ma-

žai kas iš balius dalyvių prisiminė Lietuvoje bu- vusius, bet ir daug išeivi- jos spaudos pirmūnų ja- me jau negalėjo dalyvauti. Seniausias dalyvis buvo tur būt prof. J. Žilevičius, lietuvių spaudoje pradė- jęs bendrauti prieš 66 me- tus. Beje, lyginant su Lie- tuvos spaudos baliiais: šia- me dalyvavo žymiai dides- nis kunigų skaičius, liudi- jąs kintančius laikus. Ba- liuje buvo ir loterija, ku- rios vienas prizas buvo tradicinis: spaudos antis (gyva)!

Trumpai tariant -- ba- lius buvo gerai suorgani- zuotas ir nuotaikingas, su- traukęs be didesnių pas- tangų netoli 400 asmenų. Už tai kreditas, kaip šia- me krašte sakoma, pri- klauso dabartinei žurna- listų sąjungos valdybai. Ją sudaro kun. Vaišys, SJ pirmininkas, V. Kas- niūnas, A. Pužauskas, J. Butėnas ir J. Janušaitis, kurio organizaciniai gaba- mai ir čia išsidavė. Jai linkėtina atgaivintą tradi- ciją ir toliau tęsti. (vm)

• Atostogos Floridoje ge- riausiai praleisite V. ir A. Tomkų vasarvietėje Sap- phire Sea, 700 Ocean Dr., Juno Beach, North Palm Beach, Fla. 33408. Telef. (303) 844-3388.

Vasarvietė prie pat At- lanto vandenyno. Graži ap- linka. Malonus patarnavi- mas. Puikūs kambariai su virtuvėmis. Atvykę nesigai- lėsite.

## COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gera pažįstama firma, kuri, per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant DOVANAS-SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ IR T. T. GAVĖJAS NIEKO NEMOKA. TUKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI. VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI. GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

## COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

affiliated with PODAROGIFTS, INC.

priima užsakymus DOVANŲ PAŽYMĖJIMAMS, automo- bilams, šaldytuvams, televizijų aparatams, radijo tran- sistoriams, magnetofonams (tape records) ir daug kitiems dalykams, taip pat BUTAMS savo giminėms ir draugams gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

## COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

488 MADISON AVENUE, FLOOR 21ST,  
NEW YORK, N. Y. 10022

Tel.: (212) 758-1150/1

### SKYRIA I:

New York, N. Y. 10003, 39 Second Avenue .... Tel.: 254-5456  
New York, N.Y., 10011, 135 W. 14 St. .... CH 3-2583  
Boston, Mass. 02118, 271 Shawmut Avenue ..... 542-1767  
Boston, Mass. 02127, 389 West Broadway ..... 268-0068  
Buffalo, N. Y. 14206, 332 Fillmore Avenue ..... 856-2674  
Chicago, Ill. 60622, 2222 West Chicago Avenue ..... 278-6966  
Chicago, Ill. 60608, 3333 S. Halsted Street ..... 925-2737  
Cleveland, Ohio 44134, 5879 State Road ..... 884-1738  
Irvington, N. J. 07111, 762 Springfield Avenue ..... 372-4685  
Irvington, N. J. 07111, 1082 Springfield Ave. .... 374-6446  
Grand Rapids, Mich. 49504, 636-38 Bridge St. N.W. 458-2256  
Hamtramck, Mich. 48212, 11333 Jos. Campau Ave. .... 365-5255  
Hartford, Conn. 06114, Franklin Avenue ..... 246-9274  
Lakewood, N. J. 08701, 241 Fourth St. .... 363-8569  
Los Angeles, Calif. 90022, 960 S. Atlantic Blvd. .... 261-2994  
New Haven, Conn. 06511, 1329 Boulevard ..... 562-1446  
Newark, N. J. 07106, 698 Sanford Ave. .... 373-8783  
Passaic, N. J. 07055, 176 Market Street ..... 472-6387  
Paterson, N. J. 07505, 99 Main Street ..... 274-6400  
Philadelphia, Pa. 19122, 1214 N. 5th Street ..... 763-4818  
Pittsburgh, Pa. 15203, 1307 E. Carson Street ..... 481-2750  
San Francisco, Calif. 94115, 2076 Sutter Street ..... 346-1571  
Waterbury, Conn. 06708, 905 Bank Street ..... 756-6766  
Warren, Mich. 48092, 29200 De Quindre  
1/2 Block North of 12 Mile Road ..... 751-6760/1  
Woodhaven, N. Y. 11421, 94-08 Jamaica Ave. .... 441-4712  
Worcester, Mass. 01610, 169 Millbury Street ..... 798-2868  
Youngstown, Ohio 44503, 309 W. Federal Street ..... 743-0440

## MUMS REIKIA DAR 415 PRENUMERATORIŲ!

DIRVA  
6907 Superior Ave.  
Cleveland, Ohio 44103

Ieškome 500 naujų prenumeratorių! Šia proga naujiems skaitytojams Dirvos metinė prenumerata pirmaisiais metais \$10.00, stu- dentams, gyvenantiems prie universitetų — \$6.50.

Siunčiu ..... dol. ir prašau Dirvą siuntinėti 1 metus šiems naujiems skaitytojams:

Pavardė ir vardas .....

Adresas .....

Pavardė ir vardas .....

Adresas .....

Pavardė ir vardas .....

Adresas .....

Užsakytojo pavardė ir vardas .....

Adresas .....

P. S. Asmuo, suradęs du naujus prenumeratus ir at- siuntęs pinigus, gauna dovanų knygą.